

Bir yabancı dili öğrenmek için neleri bilmeniz gerekir?

Çeviren
Kadir Vefa Tezel
Abant İzzet Baysal Üniversitesi
Eğitim Fakültesi
Türkiye

Paul Nation
Beşeri ve Sosyal Bilimler Fakültesi
Dilbilim ve Uygulamalı Dil Çalışmaları Bölümü
Wellington Victoria Üniversitesi
Yeni Zelanda

11 Ağustos 2014

İçindekiler

Giriş

- Yirmi adet dil öğrenme etkinliği 5
- Kitabın özeti 6

Bölüm 1 Bir yabancı dili öğrenmek için ne yapmanız gerekiyor? 9

- Bu kitapta açıklanan ilkelere uymak öğrenmeye yardımcı olacak mı? 9
- **İlke 1:** İhtiyaçlarınız neler olduğuna karar verin ve sizin için en faydalı olanı öğrenin 10
- **İlke 2:** Öğrenmenizi dengeleyin 10
- **İlke 3:** Öğrenmeye yardımcı olan koşulları yerine getirin 11
- **İlke 4:** Motive kalın ve çok çalışın – Yapılması gereken şeyleri yapın 12

Bölüm 2 İhtiyaçlarınızın neler olduğuna karar verin ve sizin için en faydalı olanı öğrenin 13

- Dili neden öğreniyorsunuz? 13
- Yabancı bir turist olmak için ne kadar dil öğrenmeniz gerekir? 15
- Bir dinleyici program kullanarak faydalı kelimeleri ve cümleleri bulmak 16
- Halihazırda ne kadar bildiğinizi öğrenin 17

Bölüm 3 Öğrenmenizi dengeleyin-dinleme ve okuma yoluyla öğrenin19

- Bir dili dinleme yoluyla nasıl öğrenebilirsiniz? 19
- Bir filmi seyretmek için ne kadar kelime bilmeye ihtiyacınız var 19
- Bir dili okuma yoluyla nasıl öğrenirsiniz? 20
- İlginizi çeken bir kitabı seçmek ve başından sonuna kadar karşılaştığınız bütün yeni kelimeleri öğrenmek iyi bir fikir midir? 23

Bölüm 4 Öğrenmenizi dengeleyin-konuşma ve yazma yoluyla öğrenin 25

- Bir dili konuşma yoluyla nasıl öğrenirsiniz? 25
- Bir dili yazma yoluyla nasıl öğrenirsiniz? 27

Bölüm 5 Öğrenmenizi dengeleyin-dilin özelliklerini planlı olarak çalışın 28

- Planlı öğrenme olarak ne yapmalısınız? 28
- Çok sözcüklü ifadeleri nasıl öğrenirsiniz? 31
- İlgili kelimeleri birlikte öğrenmek iyi midir?32
- Telaffuzu nasıl öğrenirsiniz? 34
- Dilbilgisini (veya herhangi bir şeyi) nasıl öğrenirsiniz? 35
- Kelimeleri nasıl öğrenirsiniz? 36

Bölüm 6 Öğrenmenizi dengeleyin-bildiğiniz şeyleri kullanmada akıcı olun	38
• Dinlemede akıcılığı geliştirmek	38
• Konuşmada akıcılığı geliştirmek	39
• Okumada akıcılığı geliştirmek	40
• Yazmada akıcılığı geliştirmek	41
Bölüm 7 Öğrenmeye yardımcı olan koşulları yerine getirin	43
• Öğrenme koşulları	43
• Öğrenme koşullarını yerine getirmek	44
• Öğretmenden en iyi şekilde yararlanmak	45
• Öğretmen ne kadar gereklidir?	47
Bölüm 8 Motive kalın ve çok çalışın	48
• Başka bir dili öğrenmek ne kadar sürer?	48
• Motive kalın	51
• Çok çalışın	54
Referanslar	56

Notlar

- Not 2.1: Bütün kelimeler eşit mi yaratılmıştır?
- Not 4.1: Çocuklar dili yetişkinlerden daha iyi mi öğrenir?
- Not 5.1: Anahtar kelime tekniği nedir?
- Not 8.1: Dil öğrenmenin en önemli ilkeleri nelerdir?
- Not 8.2: Ne kadar okuma yapmanız gerekiyor?

Teşekkür

David Johnson'a, kendi kapsamlı dil öğrenimi deneyimiyle ilgili olan görüşleri ve bu kitapla ilgili çok gerçekçi dönütleri için, özellikle telaffuza planlı olarak önem verme konusunda, çok minnettarım. Janet Holmes kitabı dil öğrenenler için daha kullanışlı ve ulaşılabilir hale getirmek için çok detaylı yorumlar yaptı. Frank Boers, Stephen Epstein, Claudia Bernardi, ve Nicola Gilmour kitapla ilgili yararlı, teşvik edici geri bildirim sağladılar.

Önsöz

Bu kitap dil öğrenenler ve dil öğretmenleri için birçok konuda net bilgi ile dolu son derece yararlı bir kaynaktır. İlgilenen herkesin kolayca ulaşmasını sağlamak için ücret talep etmeden hazırlanmıştır.

Dili öğrenme arzusu ile yola çıkan ve bu uğurda maddi ve bireysel fedakârlıklarda bulunan, çaba gösteren ancak kendisine vaat edilen hedeflere ulaşamadığı için bir süre sonra dil öğrenme isteğini kaybeden ya da dil öğrenmenin zor olduğuna inanmaya başlayan ya da kendisinin dil öğrenemeyeceğine kanaat getiren insanlardan tutun da, elindeki ders kitabını temel alıp, onda var olan her şeyi öğreten, bunun dışında bir şeyler öğretmek isteyerek bireysel olarak bir takım materyaller hazırlayan ya da kendisini mesleki olarak geliştirmek isteyen ve bunun için alanındaki en son gelişmeleri takip etmek için kongrelere giden, mesleki kuruluşlara veya tartışma platformlarına üye olan ancak bütün bunlara rağmen hala ne öğreteceği ve nasıl öğreteceği konusunda berraklaşmış düşüncelere sahip olamayan iyi niyetli birçok öğretmene yol gösteren öz yazılmış içeriği son derece bilgilendirici bir kitaptır.

Bu kitabı Türkçeye çevirerek birçok meslektaşına ve yabancı dil öğrenmek isteyen insanlara yararlı bir kaynak kazandırdığım için oldukça mutluyum. Kitaba son halini vermemde emekleri bulunan öğrencilerim Mahsun Dursun, Selahattin İnan, Murat Kayabaşı ve Uğur Samet Bayar'a katkılarından dolayı teşekkür ederim. Ülkeme yararlı bir hizmet olduğumu düşündüğüm bu kitabın ülkemizde dil öğretimi ve öğrenimine yararlı bir bakış açısı getirmesi temennimdir. Okuyan herkese hayırlı olması dileklerle.

Kadir Vefa Tezel

Bolu, 30 Kasım 2017

Giriş

Bu kitap yabancı bir dil öğrenen yetişkinler içindir. Eğer İngilizce, Fransızca, Almanca, Endonezyaca, Çince, veya Samoaca gibi bir dili o dilin yaygın olarak konuşulmadığı bir ülkede öğreniyorsanız, o zaman bu kitap size yardımcı olacaktır.

Bu kitaptaki öneriler bir dili öğretmen olmadan kendi başınıza öğrendiğinizde veya öğretmen ile öğrenen tek kişi siz olduğunuzda veya öğretilen dersleri takip ettiğinizde işinize yarayabilir.

Yirmi dil öğrenme tekniği

Bu kitap kendi başınıza yapabileceğiniz yirmi etkinliği anlatmaktadır. Bunlar, kitap boyunca görülen etkinlik kutularında anlatılmaktadır. Her etkinlik kutusu etkinliği anlatmakta ve yararlarını açıklamaktadır. Tüm etkinlikler aşağıdaki tabloda listelenmiştir. Aşağıdaki tablodaki (3.1) sayısı, bu etkinliğin Bölüm 3'te bulunabileceğini ve o bölümdeki ilk etkinlik kutusunda olacağını belirtmektedir.

Unsur	Beceri	Etkinlik (Numara)
Anlam odaklı girdi	Dinleme	Dinlerken Okuma (3.1)
	Okuma	Yüzeysel okuma (3.2) Aynı konuda okuma (3.3)
Anlam odaklı çıktı	Konuşma	Rol uygulaması (4.2) Hazırlanmış konuşmalar (4.3)
	Yazma	Oku ve yaz (4.4)
Dil odaklı öğrenme	Dinleme	Çeviriyazı – bir konuşmayı yazılı hale getirme (5.2)
	Okuma	Derinlemesine okuma (5.3)
	Konuşma	Ezberlenmiş cümleler ve diyaloglar (4.1)
	Yazma	Gecikmeli kopyalama (5.4)
Akıcılığın geliştirilmesi	Dinleme	Tekrarlı dinleme (6.1)
	Konuşma	4/3/2 (6.2)
	Okuma	Tekrarlı okuma (6.3) Hızlı okuma (6.4)
	Yazma	10 dakika yazma (6.5) Tekrarlı yazma (6.6)
Genel Amaç		Kelime kartları (5.1) İlişkilendirilmiş beceriler (7.1) Konu günlükleri (8.1) İmla alıştırmaları (5.5)

Bu kitap çok sayıda araştırmaya dayanmaktadır ancak kitabı olabildiğince kısa ve kullanışlı hale getirmek için yalnızca bir kaç çalışmadan bahsedilmiştir. Daha fazla referans için bkz. Nation, I.S.P. (2009) *Teaching ESL/EFL Listening and Speaking*. New York: Routledge, Nation, I.S.P. (2009) *Teaching ESL/EFL Reading and Writing*. New York: Routledge, ve Nation, P. (2013) *What should Every EFL Teacher Know?* Seoul: Compass Publishing.

Kitabın Özeti

Yabancı bir dili öğrenirken yapmanız gereken dört şey var:

İlke 1: İhtiyaçlarınızın neler olduğuna karar verin ve sizin için en yararlı olanı öğrenin

İlke 2: Öğrenme sürecini dört unsur arasında dengede tutun

İlke 3: Yararlı dil öğrenme etkinlikleri kullanarak öğrenmeye yardımcı olan koşulları yerine getirin

İlke 4: Motive kalın ve çok çalışın - Yapılması gerekenleri yapın

Dört unsur'un her birinin üzerinde de eşit miktarda zaman harcamanız gerekir:

- 1 anlam odaklı girdi yoluyla öğrenme (dinleme ve okuma)
- 2 anlam odaklı çıktı yoluyla öğrenme (konuşma ve yazma)
- 3 dil odaklı öğrenme (telaffuz, kelime, dilbilgisi vb. çalışma)
- 4 akıcılık gelişimi (bildiklerinizi kullanmada ustalaşmak)

Dil öğrenme etkinlikleri

Dili neden öğrendiğiniz konusunda net olmalısınız. Eğer temel amacınız dili konuşmaksa, çalışmanızın başlangıcında telaffuz konusunda biraz yardım almalısınız. Eğer temel amacınız okuma ise, düzenli olarak çok sayıda kelimeyi planlı olarak öğrenin ve okuma yapın.

Kullanmanız gereken yaklaşık yirmi dil öğrenme etkinliği var ve siz bu etkinliklerden iyi ve doğru bir denge kurarak nasıl yararlanacağınızı anlamalısınız. Bu etkinlikler kitaptaki etkinlik kutularında anlatılmaktadır.

Dili öğrenmeye başladığınızda, Paul Nation'ın web sitesinden o dil'in 120 maddelik hayatta kalma sözcüklerini edinin ve sözcük kartları kullanarak onları öğrenin. Eğer öğreneceğiniz dil için bir hayatta kalma sözcük listesi hazırlanmamışsa, İngilizce hayatta kalma listesini kullanın ve o dili konuşan birini bularak listeyi oluşturmada size yardım etmesini isteyin. Eğer tablet veya cep telefonu kullanmayı isterseniz, kelime kartlarıyla öğrenmek için iyi bir kelime kartı programı bulun. Bunun haricinde, bir tarafına yabancı kelime veya ifadeyi, öbür tarafa çevirisini yazmak için küçük kartlar kullanın. Hayatta kalma kelimelerini tekrar tekrar çalışarak gerçekten akıcılık elde edin.

Yabancı dilde sevdiğiniz bir film edinin ve senaryosunu web üzerinden bulun. Filmin bölümlerini senaryodan takip ederek birçok kez izleyin.

Yabancı dilde kısa bir kitap edinin ve bir sözlükle çalışmaya başlayın. Kolay bir kitap en iyi olandır ve o dili ana dili olarak konuşan çocukların, okulda kendilerine ilk defa okuma öğretilirken kullandıkları kitaplar iyi bir seçim olabilir. O kitabı okuyup bitirdiğinizde, en az iki kere, daha hızlı okuyun. Yinelenen sözcükleri çalışmak için, onları kelime kartlarına yazın.

Her hafta çok miktarda kolay okuma yapın.

Dili ana dili olarak konuşan biri ile yüz yüze veya internet üzerinden düzenli olarak konuşmak için ayarlama yapmaya çalışın. İnsanları selamlamak ve elveda demek, bir mağazada eşya satın almak, yardım istemek ve yön tarifi sormak gibi sık rastlanan durumlarda yararlı olacak rol yapma etkinlikleri gerçekleştirin. Bu rol yapma etkinliklerini birkaç kez tekrarlayın ki akıcı bir şekilde yapılabilir hale gelsinler. Bunların bir listesini tutun ki tekrar uygulanabilsinler ve birkaç hafta içinde değiştirilebilsinler.

Faydalı ifade ve cümleleri bir bütün olarak öğrenin, aynı zamanda onların parçalarını ve birbirlerine nasıl uyum sağladıklarını da anladığınızdan emin olun. Parçaları anlamak, tüm ifadeyi veya cümleyi hatırlamayı kolaylaştırır.

Yakın anlamlı, zıt anlamlı veya bir sözcük grubuna ait kelimeleri birlikte öğrenmekten kaçının. Sözcük grupları yılın ayları, meyveler, renkler, vücut bölümleri, ve giysiler gibi gruplardır. Eğer bu sözcükleri zıt anlamlarıyla beraber ikili olarak veya gruplar halinde öğrenirseniz, içlerindeki sözcükler birbirleriyle karıştırılır ve onları öğrenmek daha zor hale gelir.

Düzenli olarak telaffuz çalışmak ve telaffuz uygulaması yapmak için zaman ayırın, bunu tercihen dilin seslerini bilen bir öğretmenle birlikte yapın. Eğer Çince gibi kendi dilinizden çok farklı sesler kullanan bir dili öğreniyorsanız bu çok önemlidir.

Dil öğrenme koşulları

Öğrenmeyi destekleyen en önemli iki koşul aralıklı tekrar ve öğelere verilen dikkatin kalitesidir. Kalite öğrendiklerinizi hatırlayarak, hatırlama etkinliklerini farklılaştırarak, dil öğelerini analiz ederek ve ayrıntılarıyla inceleyerek ve onları planlı bir şekilde çalışarak artar.

Bir dili öğrenmek çok çaba gerektirir ve en yetenekli dil öğrencileri bile bir dili öğrenirken çok çalışırlar, bu nedenle dili kullanmadaki başarılarınızın farkında olarak ve dil konusundaki bilginizi arttırarak çok çalışmaya, düzenli çalışmaya ve motivasyonunuzu yüksek tutmaya hazır olun. Öğrenilecek kelimeler, okunacak sayfalar ve dinleme etkinliğinde harcanacak dakikalar için haftalık düzenli hedefler belirleyin. Yaptıklarınızın bir kaydını tutun, böylece ilerlemenizi görebilirsiniz.

Bir yabancı dili öğrenmek için ne yapmanız gerekiyor?

Bu bölüm insanların bir yabancı dili öğrenirken takip etmeleri gereken dört temel ilkeyi özetlemektedir. Bunu takip eden bölümlerde bu prensiplerin her biri çok daha ayrıntılı ele alınmıştır. Bu bölüm, bu yüzden kitabın genel bir özeti mahiyetindedir.

İlke 1 → İhtiyaçlarınızın neler olduğuna karar verin ve sizin için en faydalı olanı öğrenin

İlke 2 → Öğrenmenizi dengeleyin

İlke 3 → Öğrenmeye yardımcı olan koşulları yerine getirin

İlke 4 → Motive kalın ve çok çalışın - Yapılması gerekenleri yapın

• Bu kitapta anlatılan ilkelere uymak öğrenmeme yardımcı olacak mı?

Bu kitap size yardımcı olabilir; işte bazı olası nedenler.

Gittiğiniz dil kursu **size doğru seviyede okuma ve dinleme yoluyla büyük miktarda girdi sağlamıyorsa**, o zaman dili öğrenmek için çok önemli bir öğrenme fırsatı kaçıyorsunuz demektir. Çok genç yaşta yabancı dil öğrenenlerle yapılan araştırmalar, ders saatini arttırmaksızın ilginç ve anlaşılabilir yazılı girdi miktarını arttırarak, öğrencilerin aynı sayıda ders saati olan ancak çok daha az girdi sağlanan öğrencilere göre dil yeterlilik kazanımlarını neredeyse iki katına çıkardığını bulmuştur. Bu kazanımlar bir yıl sonra da korunmuştur.

Aynı şekilde, iki dilli kelime kartları kullanarak **planlı** öğrenme yapmıyor, fakat bunun yerine çeşitli kelime alıştırmalarıyla vakit geçiriyorsanız, muhtemeldir ki kolayca öğrenebileceğinizin yarısından daha az sayıda sözcük öğreneceksiniz.

Dil kursunuz zamanlı okuma gibi **akıcılık geliştirme etkinliklerini** içermiyorsa, o zaman toplamda yaklaşık üç saatlik okuma zamanının ölçüldüğü bir okuma kursuna katılmak, yabancı dilde okuma hızınızı en az %50 artıracak ve bazı durumlarda okuma hızınızı iki katına çıkaracaktır.

Yabancı dil öğrenmeyle ilgili birçok araştırma mevcuttur, ancak bu araştırmaların bulguları her zaman uygulamaya konmamaktadır. Bu araştırmalardan bazılarının bulgularının uygulanması, öğrenmede çok etkileyici artışlara neden olabilir.

İlke 1: İhtiyaçlarınızın neler olduğuna karar verin ve sizin için en faydalı olanı öğrenin

Bir dili neden öğrendiğiniz konusunda net bir fikriniz varsa, neyi nasıl öğreneceğinizi daha iyi seçebilirsiniz. Çoğu kişi bir dili konuşmak ister, ancak bazılarının hedefi o dilde okumaktır.

Eğer hali hazırda dil çalışıyorsanız, o zaman o dili ne kadar bildiğinizi görmek için kendinizi test edin.

Başka bir dili öğrenirken neyi ne kadar öğrenmeniz gerektiğine ilişkin bir fikir edinmeniz için, işte size İngilizceden bazı kelime dağarcığı bilgileri. Büyük olasılıkla Fransızca, İspanyolca, Hollandaca ve Almanca gibi Avrupa dilleri benzer kelime dağarcığı boyutları gerektirir. Diğer dillerin de benzer ölçülerde kelime dağarcığı gerektirmesi muhtemeldir ancak bu konu ile ilgili herhangi bir araştırma yoktur.

Resmiyet içermeyen samimi bir sohbette kullanılan sözcüklerin % 98'iyle veya bir filmde kullanılan sözcüklerin %98'iyle aşına olmak için yaklaşık 6.000 farklı kelime bilmelisiniz. Bir roman veya gazetede kullanılan sözcüklerin % 98'iyle aşına olmak için yaklaşık 8000-9000 farklı kelime bilmeniz gerekir. Bu çok sayıda kelime demektir ve ana dili konuşanlar, yaklaşık 20.000 farklı sözcükten oluşan kelime dağarcığına ulaşana kadar yılda yaklaşık 1.000 farklı kelime öğrenirler.

Bununla birlikte, ileride de göreceğimiz gibi, tüm kelimeler eşit şekilde yaratılmamıştır ve en gerekli kelimelerden oluşan 1.000 ila 2.000 arasında bir kelime dağarcığıyla yeterli sayılacak konuşmalar yapabilir ve çoğu işi halledebiliriz.

İlke 2: Öğrenmenizi dengeleyin

Öğrenmeyi dengelemek belki de en önemli ilkedir ancak uygulamada biraz beceri ve çaba gerektirir.

Dört unsur ilkesi, dengeli bir şekilde dil öğrenmek istiyorsanız, aşağıdaki alanlarda eşit miktarda zaman harcamanız gerektiğini söylüyor.

- 1 anlam odaklı girdi yoluyla öğrenme (dinleme ve okuma)
- 2 anlam odaklı çıktı yoluyla öğrenme (konuşma ve yazma)
- 3 dil odaklı öğrenme (telaffuz, kelime, dilbilgisi vb. çalışma)
- 4 akıcılık gelişimi (bildiklerinizi kullanmada ustalaşmak)

Bu dört unsur önemlidir ve kabaca eşit miktarda zamanı gerektirir. Bölüm 3 ila 6 arasında dengelemenin nasıl yapılacağını inceleyeceğiz.

Öğrenmekte olduğunuz dil ana dilinizden çok farklı bir ses sistemine sahipse, yabancı dilin ses sistemi planlı olarak öğrenilmeye değer. Bu, çıkarmanız gereken sesleri telaffuz etmekten daha fazlasını yapabilen bir öğretmen bulmanız anlamına gelir; öğretmenin size seslerin ağzınızda nasıl üretildiğini açıklaması gerekir. Bir alternatif, bu çalışmayı kendinizin yapmasıdır. Bazı insanlar sesleri yardım almadan veya çalışmadan iyi bir şekilde öğrenebilirler, ancak seslerle ilgili zorluk çekiyorsanız, bir öğretmeninizin olması en iyisidir.

Hedefiniz sadece o dilde okumak ise, o zaman çıktıda harcadığınız zaman (2. Unsur) daha fazla okuma girdisi olarak değiştirilebilir. Aynı şekilde, amacınız dili konuşmak ise (özellikle de öğrenmekte olduğunuz dilin alfabesi zor ise), tüm girdi unsurlarınızın konuşma dilinden oluşmasını isteyebilirsiniz.

İlke 3: Öğrenmeye yardımcı olan koşulları yerine getirin

Bir dili öğrenmek, hem planlı hem de tesadüfi öğrenmeyi içerir ve bunların her ikisi de tekrar, hatırlama (geri çağırma), farklı metinlerde karşılaşmalar ve farklı kullanımlar, görsel kullanımı ve planlı çalışma koşullarını içerir. İyi öğrenme aynı zamanda öğrenmeyi daha da zorlaştıran dil karışmasından kaçınmayı da içerir. Bu koşulların üzerinde Bölüm 7'de daha ayrıntılı bir şekilde duracağız, ancak çok önemli oldukları için bu koşullardan kitap boyunca bahsedilmektedir.

Bir dili öğrenmek için en iyi yöntem var mı? Maalesef cevap hayır. Dil öğrenimi her türlü yöntemle gerçekleştirilebilir. En önemlisi, iyi öğrenme ilkelerinin uygulanmasıdır.

Dilbilgisi-çeviri, işitsel-sözlü, sessiz yöntem, telkin yöntemi, iletişimsel yaklaşım ve TPR (Tamamen Fiziksel Yanıt Yöntemi) gibi yöntemleri duymuş olabilirsiniz. Bunların hepsinin destekçileri ve eleştiricileri vardır. Her yöntemin güçlü ve zayıf yönleri vardır ve bir yöntemin diğerine göre üstünlüğünü gösteren hiçbir araştırma yoktur.

Gerekli olmamasına rağmen belirli bir yöntemi izlemek iyidir. Önemli olan, anlam odaklı girdi, anlam odaklı çıktı, dil odaklı öğrenme ve akıcılık geliştirme adlı dört unsur temelinde öğrenme fırsatları arasında dengenin olmasıdır. Tekrar, hatırlama (geri çağırma), farklı metinlerde karşılaşmalar ve farklı kullanımlar, planlı çalışma ve derin bilgi işleme koşullarının oluşmasını içerir.

Öğrenilecek en gerekli öğelere en fazla ilgiyi göstermeniz ve sizin için doğru seviyede olan materyale erişmeniz gereklidir.

İlke 4: Motive kalın ve çok çalışın – Yapılması gerekenleri yapın

Birçok kişi bir dili öğrenmeye başlar ve sonra ne kadar çok çabanın gerekli olduğunu gördüklerinde bundan vazgeçer. Oysa genç ana dil konuşucularının kendi dillerini öğrenmeleri uzun yıllar alır ve o dili öğrenmek için çok isteklidirler.

Bir yabancı dili öğrenirken, çoğu kez az önce öğrendiklerinizi acil olarak kullanmanızı gerektirecek bir neden yoktur. Dil çevrenizde kullanıldığı zaman öğrenmek genellikle daha kolaydır. Yabancı dil öğrenen bir kişi, ilerleme ve başarı göstergelerinin mevcut olduğu kısa vadeli hedefler belirlemelidir. Bu, yirmi yeni sözcüğü öğrenmek ya da telefona nasıl cevap vereceğini öğrenmek kadar basit olabilir. Kısa vadeli net hedeflere sahip olmak motivasyonu yüksek tutabilir. Bölüm 8'de motivasyon ve çok çalışmayı daha yakından inceleyeceğiz.

Birçok şeyi öğrenirken izlenilmesi gereken çok yararlı bir ilke, **iş-için-harcanan-zaman** ilkesidir. Bu ilke, bir şeyler öğrenmek istiyorsanız, onu çok yapın der. Okumayı öğrenmek istiyorsanız, çok okuyun. Konuşmayı öğrenmek istiyorsanız, çok konuşun. Bu oldukça basit, miktar temelli bir ilkedir ancak işe yarar. Bir şey yapmak için ne kadar çok zaman harcarsanız, genellikle o şeyi o kadar iyi yaparsınız.

Bu ilkeyi eleştirmek kolaydır, çünkü nitelik yerine nicelik üzerine yoğunlaşmaktadır. Bununla birlikte, onu destekleyecek çok sayıda araştırma bulunmaktadır.

Bundan sonraki bölümde, neleri öğrenmeye ihtiyacınız olduğunu öğreneceğiz.

İhtiyaçlarınızın neler olduğuna karar verin ve sizin için en faydalı olanı öğrenin

Dil öğrenim ihtiyaçlarınızın neler olduğunu belirlemek için ilk olarak bildiklerinize ve öğrenmekte olduğunuz dille ne yapmayı planladığınıza odaklanın. Bu dili öğrenmek için nedenleriniz nelerdir?

• Dili neden öğreniyorsunuz?

Dil çok sayıda amaç için kullanılır ve dili öğrenmeyi hızlandırmanın bir yolu belirli bir amaca ve bu amaca yönelik gerekli dile odaklanmaktır. Bu nedenle, belirli bir dili öğrenmedeki amacınızı net olarak belirlemekte fayda vardır. Örneğin, o dili konuşulduğu yerlere yolculuk yapabilmek için mi öğreniyorsunuz? Tablo 2.1, bir dili öğrenme nedenleri ve bunların öğrenme gereksiniminizi nasıl etkilediği hakkında bilgi vermektedir.

Tablo 2.1 Başka bir dil öğrenmenin nedenleri ve öğrenmeye ihtiyaç duyacaksınız

Nedenler	Öğrenme odak noktaları
Sadece dil ile ilgileniyorum	Başlangıçta konuşma dili ana odak noktanız olmalıdır.
Bu dilin konuşulduğu bir ülkede yaşıyorum ve başkalarıyla iletişim kurabilmek istiyorum	Konuşma dili ana odak noktanız olmalıdır. Konuşma ihtiyaçlarınızın bir listesini hazırlamalı ve buna eklemeler yapmaya devam etmelisiniz. Hayatta kalma kelimelerinin bazılarıyla bir başlangıç yapmak yararlıdır (Nation ve Crabbe, 1993) *.
Eşim veya ailemin bir üyesi o dili ana dili olarak konuşuyor	Konuşma dili ana odak noktanız olmalıdır. Ailenizin o üyesi size yardımcı olmaya istekli ve bunu yapabilecek durumda ise, selamlaşma, yemek hazırlama ya da günlük olaylarla ilgili konuşma gibi gerekli ve tekrarlanan günlük konuşmalarla başlamalısınız.
Dilin konuşulduğu ülkelere yolculuk yapmak istiyorum	Çok fazla dil öğrenmenize gerek yok. Hayatta kalma kelimelerini öğrenin. Çok sınırlı kelime dağarcığında bulunan öğelerle yüksek derecede sözlü akıcılık sağlamayı hedefleyin. Bütün hayatta kalma kelimelerini kelime kartlarına yazın.
İşim veya çalışma alanıyla ilgili kitapları okumak için bu dili bilmem gerekiyor	Okumak istediğiniz metinlerle çalışmaya başlamalısınız. Bunun nedeni, konu alanındaki teknik kelimelerin, bu tür metinlerde kullanılan kelimelerin çok büyük bir bölümünü oluşturmasıdır (%20-30 arasında, yani her üç veya beş kelimedenden biri teknik bir kelime olacak şekilde). Alan dışı okuma yaparsanız, konu alanınızda kullanışlı olmayan pek çok kelimeyi öğrenmeniz gerekecektir.

Bu dili kullanarak bir okul bitirmek için bu dili öğrenmem lazım	Çalışmak için kullanacağınız metinlerle işe başlayın. Bilinmeyen sözcükleri kelime kartlarına yazın ve aynı şeyi tekrar tekrar kullanılan sözcük öbekleri için yapın. Bu kartları her gün çalışın.
Bu dili konuşan insanlarla iş yapmak için bu dili kullanmak istiyorum	Konuşma diliyle çalışmaya başlayın ve sonra iş odaklı konuşmaya geçin.
Bu bir üniversite ya da okul koşulu ve final sınavını geçmek istiyorum	Final sınavının örneklerinden edinin ve sınavda sorulacak soru türlerine çalışın.

*** Vocabulary Resource Booklet başlığı altında birçok farklı dilin hayatta kalma kelimelerine ulaşmak için Paul Nation'ın web sitesine gidin**

Tablo 2.1'deki nedenler listesi, dili öğrenmek için olan motivasyonun kuvvetliliğine göre kabaca sıralanmıştır. En güçlü motivasyon genellikle kuvvetli bir kişisel istektir. En zayıf motivasyonlar, başkalarının gereksinimlerinin sizi bir şeyler yapmaya zorladığı koşullardır. Motivasyonun, dil öğrenmede ne kadar çok çalışacağınız üzerinde büyük etkisi vardır.

Not 2.1: Bütün kelimeler eşit mi yaratılmıştır?

Bir metindeki kelimelerin ne sıklıkla kullanıldıklarının sayımını yapacak olursak, metnin uzunluğu ne olursa olsun aynı sonuçları elde ederiz. Az sayıda kelime çok sık olarak kullanılır ve çok sayıda kelime ise çok seyrek görülür.

Oldukça az sayıda kelime çok sık olarak kullanılır.

İngilizcede en sık kullanılan on sözcük, tipik olarak herhangi bir metindeki sözcüklerin %25'i, ve en sık kullanılan 100 sözcük metnin %50'si civarındadır. İstedığınız bir sayfaya göz atın ve *the* sözcüğünün ne sıklıkta görüldüğüne bakın (Bu paragrafın İngilizce olan orijinalinde hemen her satırda görülür!) Tek başına, bu kelime yazılmış herhangi bir İngilizce metnin %7'sini kapsar. En sık kullanılan 1.000 kelime, çoğu metindeki kelimelerin yaklaşık %80'ini oluşturur. Bazı dillerde kapsam değerleri daha da yüksektir.

Kelimeleri öğrenirken önce en sık kullanılan kelimeleri öğrenmek iyidir. Bu kelimeleri öğrenme çabası, bu kelimelerle karşılaşma ve kullanma fırsatları ile iyi şekilde ödüllendirilir. Kelime uzmanları tipik olarak İngilizcenin en fazla kullanılan sözcüklerinin yaklaşık 2.000 ila 3.000 kelimedenden oluştuğu görüşündeler. Bu sözcüklerin sadece küçük bir bölümü dilbilgisel işlev kelimeleridir (*the, a, of, because, it, one, which, that* gibi). Birçoğu da isim, fiil, sıfat ve zarflardır (anlamları olan içerik kelimeleri) .

Öğrenmek istediğiniz dilin kelimelerinin sıklık sıralaması listesini Sketch Engine www.sketchengine.co.uk sitesine giderek oluşturabilirsiniz. (Bu kitapta Bölüm 2'nin başlangıcının yakınındaki talimatlara bakın). Bu kelimeleri tam olarak listedeki aynı sırada öğrenmek zorunda değilsiniz, ancak onları aşağı yukarı sıklık listesindeki sıralamaya uyan 100 kelimelik gruplar halinde öğrenmelisiniz.

Çok sayıda kelime çok seyrek kullanılır.

Herhangi bir metindeki sözcüklerin yarısı, o metinde yalnızca bir kez görülür. Yani, 100.000 kelimelik bir romanı baştan sona okursanız, yaklaşık 5.000 farklı kelime ile karşılaşsınız (Kanlı Korsan Captain Blood 115.879 kelime uzunluğundadır ve 5.071 farklı kelime ailesi içerir). Karşılaştığınız kelimelerin yarısı (2000'in oldukça üzerinde) yalnızca bir kere görülür. Bu da o kelimelerin öğrenilmesine yardımcı olacak tekrar fırsatlarının olmaması ve eğer bunları bir sözlükte bulur ve öğrenirseniz, onlarla yeniden karşılaşmak için uzun bir zaman beklemek zorunda kalacaksınız demektir.

Bir dili öğrenme becerilerinden biri de bireysel dil yetkinliğinizin her aşamasında hangi kelimelerin öğrenmeye değdiğini bilmektir.

Çok sayıda seyrek kullanılan kelime olduğundan, seviyenize uygun kontrollü kelime kullanan materyali okumak en iyisidir ki böylece zamanınız o an ki yetkinlik seviyenizde size yarar sağlamayan seyrek kullanılan kelimelere harcanmamış olur.

Bu konuda daha fazla bilgi için http://en.wikipedia.org/wiki/Zipf's_law adresine gidiniz.

• Yabancı bir turist olmak için ne kadar dil öğrenmemiz gerekir?

Burada iyi haberler var. Yaklaşık 120 kelime ve ifade ile (öğrenmesi toplam dört saatlik planlı çalışma gerektirir) en temel ihtiyaçların üstesinden gelebilirsiniz. Bu temel ihtiyaçlar, insanlarla tanışma ve onlarla selamlaşma, nazik olma (*lütfen, teşekkür ederim*), alışverişe çıkma, yemek sipariş etme, adres sorma, tabelaları anlama, kalacak bir yer bulma, kendiniz hakkında konuşma ve dil girdisini denetlemeyi kapsar.

Bu hayatta kalma kelime dağarcığı 20'nin üzerinde farklı dilde mevcuttur. Seyahat ve konuşma kılavuzu kitaplarının arkasında bulunan kelime ve ifade listelerine çok benzemektedir, ancak diğerlerinin tersine bu kelime dağarcığı çok iyi bir araştırma sonucu hazırlanmıştır. Bu listeleri <http://www.victoria.ac.nz/lals/staff/paul-nation.aspx> adresinde bulabilirsiniz. Dil öğreniminizin başlangıcında, hayatta kalma kelimelerinin tümünü öğrenmeniz çok iyi bir fikirdir çünkü bu liste en gerekli dil öğelerinden oluşmuştur.

• Bir dizinleyici programı kullanarak faydalı kelimeleri ve cümleleri bulmak

İstediğiniz sözcükleri ve ifadeleri dizinleyici diye adlandırılan bilgisayar tabanlı bir araç kullanarak öğrenebilirsiniz. Yaklaşık bir saat harcayarak bir dizinleyicinin nasıl kullanılacağını öğrenmeye değer, çünkü bir dizinleyici size çabucak ilgilendiğiniz bir sözcük veya ifadenin çok sayıda örneğini verebilir. Bu örnekler, aşağıdaki nedenlerden dolayı öğrenmeye çok yardımcı olabilir.

- 1 Bu örnekler, bir kelime veya ifadenin anlam çeşitliliğini görmenize yardımcı olur ve en yaygın anlamlarını görmenizi sağlar.
- 2 Bu örnekler, bir kelimenin veya deyimnin nasıl kullanıldığını gösterebilir.
- 3 Örneklerin sayısı, bir kelimenin veya ifadenin ne sıklıkla kullanıldığını görmenize yardımcı olabilir.
- 4 Bu örnekler, o kelimenin hangi kelimelerle birlikte görüldüğünü size gösterebilir.

Bu bilgi, bir kelimeyi veya ifadeyi öğrenip öğrenmemeye karar vermede yararlıdır ve o kelimeyle ilgili bilginizi arttırarak öğrenmenizi kolaylaştırır.

Dizinleyici nedir? Dizinleyici, bir kelime veya ifadeyi ya da iki veya daha fazla kelimeyi yazdığınız bir programdır ve bu program bir metinler külliyyatında (korpus) o kelimedenden örnekler arar. İki çeşit dizinleyici vardır. Kullanımı en kolay olan, bir web sitesine giderek programı ve web sitesinin temin ettiği metinler külliyyatını kullandığınız dizinleyicilerdir. İşte bazı faydalı web siteleri.

Netspeak www.netspeak.org

Word and phrase www.wordandphrase.info

Just the word www.just-the-word.com

Compleat Lexical Tutor www.lex tutor.ca

Wordneighbours www.wordneighbours.ust.hk

www.sketchengine.co.uk adresinde yer alan dizinleyici, çok çeşitli dillerde ve farklı boyutlarda olan külliyyatta sınırlı bir süre için ücretsiz arama yapmanıza izin verir.

Diğer tür dizinleyici ise bilgisayarınıza indirdiğiniz ve çevrimiçi olarak kullanmadığınız türdür. Örnekler aramak için kendi külliyyatınızı temin etmeniz gerekiyor. Bir külliyyatı bulmak ya da bir külliyyat oluşturmak çok zor değildir, ancak internet tabanlı bir dizinleyici kullanarak dizinleyicileri öğrenmek en iyisidir. Ücretsiz olarak indirilebilecek en iyi dizinleyici AntConc'tır ve Laurence Anthony'nin <http://www.antlab.sci.waseda.ac.jp/software.html> web sitesinde bulunur.

İşte, *contrary* arama sözcüğü kullanılarak, bir dizinleyiciden elde edilen çıktı örneği.

1	The facts described are contrary to the principles enshrined in the constitution
2	come in and wing it.” Contrary to some of his statements in the past, Redford in
3	are a legitimate issue, contrary to the view that every criticism of her intellect
4	The Sierra Club to the contrary notwithstanding, the Supreme Court’s June 29
5	are wise and welcome. Contrary to what critics say, the new policy poses no
6	the literal and popular sense. On the contrary, “hope ... can be situated only in
7	an experience that precedes it. On the contrary, language makes experience possible.
8	knowledge, be predicted. To the contrary, reversing human expectations, it

Kalıpları görmeyi daha kolay hale getirmek için çıktı dizinleyicide tasnif edilebilir. Bir dizinleyicinin nasıl kullanıldığını görmek için bu videoyu izleyin. www.youtube.com/watch?v=QbwgruJ4_gA

• Halihazırda ne kadar bildiğinizi öğrenin

Bir yıl veya daha uzun bir süredir bir dili öğreniyorsanız, o zaman, şu anda ne kadar bildiğinizi bir görün. İngilizce için bunu yapmak amacıyla www.my.vocabularysize.com adresine gidin ve kelime dağarcığınızın boyutunu ölçün. Bildiğiniz kelimelerin boyutunu bilmek, dil öğrenmede daha ne kadar ileri gitmeniz gerektiğini anlamana yardımcı olur ve uygun okuma materyali bulmakta yararlı bir rehberdir. Tablo 2.2, İngilizce okuma malzemesi seçmek için kelime test sonuçlarınızı nasıl kullanabileceğinizi göstermektedir.

Tablo 2.2 Kelime dağarcığı boyutunu anlam odaklı girdi için okuma materyaliyle eşleştirme

Kelime dağarcığı boyutu	Okuma materyali kaynağı
1,000 kelime veya daha az	Yayınlanmış basamaklı okuma kitaplarının (Graded reader) düşük seviyelerinden kitaplar seçin
1,000-2,000 kelime	Yayınlanmış basamaklı okuma kitaplarının orta seviyelerinden kitaplar seçin
2,000-4,000 kelime	Yayınlanmış basamaklı okuma kitaplarının daha sonraki seviyelerinden kitaplar seçin
4,000 kelime veya fazlası	Orta-sıklık (Mid-frequency) seviyesinde kitaplar seçin

Ne yazık ki, diğer diller için hazırlanmış kelime dağarcığı testleri yoktur, ancak işte size ne kadar kelime bildiğiniz konusunda aşağı yukarı benzer bilgiler elde etmeniz için bir yol.

- 1 Öğrenmekte olduğunuz dilde sıklık sıralaması olan bir kelime listesi edinin. Bunu www.sketchengine.co.uk adresine giderek yapabilirsiniz.
- 2 En sık kullanılan kelimeyle başlayın ve her kelimeye bir anlam verip vermeyeceğinize karar vererek listeyi gözden geçirin. O dilden bir sürü kelimeyi zaten biliyorsanız, her ellinci kelimeye bakın (bu durumda ne kadar kelime bildiğinizi hesaplamak için bildiğiniz kelimeleri elli ile çarpın).

Birçok farklı dilden herhangi birisi için sıklık sıralamalı bir kelime listesi edinebilmeniz yolu şöyledir.

- 1 <http://www.sketchengine.co.uk> adresine gidin
- 2 **Corpora** (metinler külliyatı koleksiyonu) tablosunda istediğiniz dil külliyatını seçin veya tablonun hemen altındaki **Show all corpora**'yı tıklayın. Eğer külliyat çok büyükse, bir iki dakika beklemek zorunda kalabilirsiniz. Bir **Make concordance** (Dizinleyici oluştur) kutusu görünür, ancak bunu kullanmayın.
- 3 En soldaki **Word list**'i (Kelime listesi) tıklayın. Ayarların hiçbirini değiştirmeyin, Sadece kutunun altındaki **Make wordlist** (Sözcük listesi oluştur) düğmesini tıklayın. Program sizin için bir liste oluştururken bekleyin.
- 4 En soldaki listede, **Save**'i (Kaydet) tıklayın. Eğer sadece ilk 1000 kelimeyi istiyorsanız (ki dil öğrenmeye başlıyorsanız bu sayı çoktur), **Save Word List** (Kelime Listesini Kaydet) düğmesini tıklayın.

Fransızca'nın ilk 2000 kelimesi hakkındaki bilginizi ölçmek için http://www.lexutor.ca/tests/yes_no_fr/ adresine gidin.

Eğer dili çok az biliyorsanız, sıklık sıralamalı kelime listesi öğrenme için kullanışlı bir kılavuz olabilir (bkz. **Not 2.1: Bütün kelimeler eşit mi yaratıldı?**). Listenin en başındaki kelimelerin çoğunun dilbilgisel işlevleri olacak ve cümle bağlamları içinde öğrenilmeleri gerekecektir.

Bundan sonraki bölümde, dinleme ve okuma yoluyla öğrenmeyi inceleyeceğiz.

• Bir dili dinleme yoluyla nasıl öğrenebilirsiniz?

Başka bir dili öğrenmenin en baştaki evrelerinde yapılması yararlı bir şey, hiçbir şey anlamasanız bile, dili konuşulduğu şekilde dinlemektir. Bunu yapmanın etkili bir yolu, o dilde altyazılı bir film izlemektir. Bu tür biçim odaklı dinleme, konuşmaya başladığınızda size çok yararı olacak olan bir his sahibi olmanıza yardımcı olur.

Daha sonraları, dildeki beceriniz geliştikçe, biraz dinleme uygulaması yapmanın iyi bir yolu da senaryosunu internetten indirebileceğiniz bir film bulmak ve senaryoyu filmi seyretmeden önce incelemektir. İlk aşama, bilmediğiniz kelimelerin anlamlarını bulmak ve cümlelerinin ne anlama geldiğini öğrenmektir. Ardından filmi altyazıyla izleyebilirsiniz. Birkaç hafta sonra filmi tekrar izleyin.

Yine, birçok basamaklı okuma kitabı şimdilerde metnin sözlü versiyonunu da içeren bir ses CD’si ile birlikte geliyor. Dinlemeden önce okumayı ve dinlerken okumayı deneyebilirsiniz.

Etkinlik 3.1: Dinlerken okuma

Bir ses kaydını dinlerken aynı metni sessizce okuyun.

Bu etkinlik, bir beceriyi (okuma) diğerini (dinleme) desteklemek için kullanır. Dil öğrenenler okurken dinleme yapmayı yalnızca dinleme yapmaya tercih ederler ve dinlerken okuma yaptıkları zaman daha yüksek kelime öğrenme ve anlama puanı kazanma eğilimini gösterirler.

• Bir filmi seyretmek için ne kadar kelime bilmeye ihtiyacınız var?

Filmler genellikle 10.000 kelimeden daha kısadır (bir roman genellikle 100.000 kelimenin üzerindedir). Filmler genellikle yaklaşık 1.000 farklı kelime ailesi içerir. Bu kelimeler bir dizi kullanım sıklığı seviyesi ile belirlenmektedir. Herhangi bir hazırlık olmadan bir filmdeki kelimelerin çoğunu anlamak için makul büyüklükte bir kelime haznesine (en az 3.000 kelimeye ve tercihen yaklaşık 6.000 kelimeye) sahip olmanız gerekir.

Bir filmdeki farklı kelimelerin sayısı o kadar fazla olmadığından, senaryoyu okumak ve kelimeleri incelemek suretiyle bir film için hazırlanmak yapılması mümkün bir iştir.

Edindiğiniz anlamlı girdi miktarının dili ne kadar öğrendiğinizin üzerinde kuvvetli bir etkisi olduğundan, kendinize uygun seviyede düzenli olarak çok miktarda dinleme ve okuma girdisi edinmeye çalışmanız gerekir.

• Bir dili okuma yoluyla nasıl öğrenirsiniz?

Okuma yoluyla çok fazla dil öğrenmenin mümkün olduğunu gösteren çok sayıda araştırma vardır. Dil yeterliliğini geliştirmenin bir yolu olarak okumayı kullanmak istiyorsanız, ne yapmalısınız?

- 1 Sizin için doğru seviyedeki metinleri okuyun. İngilizce öğreniyorsanız bunu yapmak kolaydır, ancak diğer birçok dili öğrenenler için bu muhtemelen imkansızdır. Bunun nedeni, İngilizce öğrenenler için kontrollü bir kelime dağarcığı kullanılarak özel olarak yazılmış basamaklı okuma kitabı diye adlandırılan çok sayıda kitabın olmasıdır. Basamaklı okuma kitapları yabancı dil öğrenenler için özel olarak hazırlanmış kitaplardır, böylece neredeyse her dil yeterlik seviyesinde öğrenciler kendileri için doğru seviyede olan kitapları okuyabilirler. Basamaklı okuma kitapları, kontrollü bir sözcük dağarcığı kullanılarak çeşitli seviyelerde yazılır. Hemen hemen dil öğretimi yayınları yapan her büyük yayınevinin kendi basamaklı okuma kitapları serisi vardır. Oxford University Press'in Oxford Bookworms'u, Cambridge University Press'in Cambridge English Readers'ı, Penguin'in Penguin Readers'ı ve Heinemann'ın Foundation Readers'ı ile National Geographic Readers'i vardır.

Oxford Bookworms serisi aşağıdaki seviyelere sahiptir.

Seviye	1	2	3	4	5	6
Yeni kelime	400	300	300	400	400	700
Toplam kelime	400	700	1,000	1,400	1,800	2,500

Yani, yalnızca 400 kelime bilen bir kişi, 1. seviyede birkaç kitap okuyabilir.

Basamaklı okuma kitaplarıyla ilgili iyi şeylerden biri de karşılaşılan her kelimenin kitapta tekrar kullanılmasa da öğrenmeye değer olmasıdır.

Basamaklı okuma kitapları serisi yaklaşık 3.000 kelime civarında biter. Bundan daha fazla kelime biliyorsanız, 4000, 6000 ve 8000 kelime düzeyinde yazılmış Orta sıklık kelime kitapları (Mid-frequency readers) okumanız gerekir. Bu kitaplar ücretsizdir ve Paul Nation'ın web sitesinde <http://www.victoria.ac.nz/lals/staff/paul-nation.aspx> erişilebilirler. Bu kitaplar elektronik okuyucular veya tablet bilgisayarlar da okunabilirler.

Basamaklı okuma kitapları hakkında daha fazla bilgi edinmek için Yüzeysel Okuma Vakfı (The Extensive Reading Foundation) web sitesini ziyaret edin ve hangi basamaklı okuma kitaplarının oylama ile en iyi seçildiklerini öğrenin. Orada Japonca ve Fransızca birkaç basamaklı okuma kitabı vardır.

İngilizce dışındaki bir dili öğreniyorsanız, o dili anadili olarak konuşanların okulda okumayı öğrenmeye başladığında kullandığı kitapları elde bulundurmak yararlı olacaktır. Bunun nedeni, bu kitapların kelime dağarcığı küçük olan kişiler için yazılmış olmaları ve bu ana dil kullanıcılarının bilmeleri muhtemel olmayan kelimeleri öğretmemeleridir. Bir diğer iyi okuma kaynağı, özellikle küçük çocuklar için yazılmış bir ansiklopedi okumaktır.

- 2 Okumanızı kelime kartları veya kelime öğretme programlarıyla planlı öğrenme yaparak takviye edin
- 3 Kolayca sözcük araması yapabilen bir program kullanarak elektronik metinleri okuyun. Örneğin, Kindle veya Kobo'yu kullanarak bir kelimenin anlamını o kelimeye dokunarak arayabilirsiniz. Kindle'a bir metin koymak için, özel Kindle e-posta adresinizi bulmanız gerekir. Bu adresi bulmak için, Amazon Kindle web sitesine giriş yapın. Hesabınızı (Your account) seçin ve dikey menünün ilk başlığını, Hesabınız (Your account) tıklayın, (Sol sütunu görmüyorsanız, bunun nedeni henüz kendi hesabınıza giriş yapmamanız olabilir). En sol sütunda, Kindle hesabınız'ın (Your kindle account) altında, kişisel belge ayarlarını (Personal document settings) tıklayın. Bu, cihazlarınızın veya uygulamalarınızın e-posta adreslerinin bir listesini verecektir. Okumak istediğiniz herhangi bir belgeyi bu adrese e-postayla gönderebilirsiniz; o belge cihazınızdaki Kindle uygulamasında görünecektir.
- 4 Bol miktarda okumaya dikkat edin. Yetkinlik düzeyiniz ne kadar yüksek olursa, o kadar size uygun seviyedeki kelimelerle karşılaşmaya ve onları öğrenme şansına sahip olmaya yetecek sayıda okuma yapmanız gerekir. (bkz. **Not 8.2: Ne kadar okuma yapmaya ihtiyacınız var?**).

Okumak, öğrenmenin önemli koşulu olan tekrar etmeyi sağlayarak, dil öğrenmeyi kolaylaştırır. Yani okuma yoluyla dil öğrenenler sözcükleri, sözcük gruplarını ve dilbilgisi yapılarını farklı seferlerde görürler ve yüksek bir olasılıkla bunları öğrenme fırsatları olur.

Etkinlik 3.2: Yüzeysel Okuma

Yüzeysel okuma, doğru seviyedeki materyali kullanarak büyük miktarda okuma yapmayı içerir. İdeal olarak, bu tür okuma eğlenceli olmalıdır. Doğru seviyede olan materyal her 100 kelimede iki bilinmeyen kelimeden daha fazlasını içermez (yaklaşık her beş satırda 1 veya daha az bilinmeyen kelime). Başlangıç ve orta seviyedeki öğrenenler için bu, kontrollü bir sözcük dağarcığı içinde yazılı kitapları okumak (basamaklı okuma kitapları) demektir.

Amaç, en azından bir veya iki saat harcayarak, haftada bir kitap okumaktır. İyi dengelenmiş bir dil kursunda, kurs zamanının dörtte birinden biraz az bir zaman yüzeysel okumaya harcanmalıdır.

Bu zamanın üçte ikisi birkaç bilinmeyen kelime içeren materyalleri okumakla geçirilmeli ve üçte biri okumada akıcılığını geliştirmek için hızlı bir şekilde çok kolay metinler okumakla geçirilmelidir.

Okumaya ilişkin anlama testleri yapmak gerekli değildir, her ne kadar İngilizce öğrenenler için böyle testler yapan web siteleri olsa da (Yüzeysel Okuma Vakfı web sitesine bakın <http://erfoundation.org/wordpress/graded-readers/mreader/>)

Yüzeysel okuma üzerinde yapılan araştırmalar, bu tür okumanın okuma, sözcük dağarcığının gelişimi ve çok çeşitli dil becerileri ve bilgisinde artış sağladığını göstermiştir

Araştırmalar, okuma yoluyla kelime, kelime grupları, dilbilgisel özellikleri öğrendiğimizi ve okuma becerimizi geliştirdiğimizi göstermiştir. Okumak da başarı duygularının hissedilmesiyle sonuçlanabilir; çok fazla zaman almaz ve çok keyifli olabilir.

Etkinlik 3.3: Aynı konuda okuma

Tek bir konu ya da konu alanı içinde kalmak bazen aynı konuda okuma olarak adlandırılır. Bu tür okumanın dil öğrenimi üzerinde üç temel etkisi vardır. En güçlü etkisi, karşılaştığınız farklı kelimelerin toplam sayısını azaltmasıdır. Birçok farklı konunun olması, okumanın çok çeşitli bir kelime dağarcığı ve metinlerde yalnızca bir kez ortaya çıkacak daha pek çok sözcükle sonuçlanması demektir.

Ayrıca, aynı konu alanında kalarak, okumayı kolaylaştıracak çok miktarda faydalı içerik bilgisine sahip olur ve bilinmeyen kelimeleri bağlamdan daha kolay tahmin edersiniz.

Aynı alanda okumayı (1) bir uzmanlık bilgi alanı içinde, tercihen iyi bildiğiniz bir konuda, (2) gazeteleri okurken aynı haber veya genel konuyu izleyerek veya (3) Konu günlükleri (Issue logs) tutarak yapabilirsiniz (bkz. Etkinlik 8.1).

Ancak, çok fazla kelime biliyorsanız, 6.000 veya 7.000 kelimeden fazla, öğrenebileceğiniz henüz bilmediğiniz kelimelerle karşılaşabilmek için geniş çaplı okumak sizin için daha yararlı olabilir. Bir dizi farklı konuyu okumak, karşılaşacağınız farklı kelimelerin sayısını büyük ölçüde artırır. Mevcut yeterlik seviyenizde bunun sizin için iyi bir şey mi yoksa kötü bir şey mi olduğunu düşünmelisiniz.

- İlginizi çeken bir kitabı seçmek ve onu başından sonuna kadar karşılaştığınız bütün yeni kelimeleri öğrenerek okumak iyi bir fikir midir?

Bu genellikle, kitap kontrollü bir kelime dağarcığı kullanılarak yazılmamışsa veya birçok şey bildiğiniz bir konuda değilse, iyi bir fikir değildir. Bunun iyi bir fikir olmamasının temel nedeni, kitabın çok sayıda (muhtemelen 1000'den fazla) bilinmeyen kelime içerecek olmasıdır; bu kelimelerin çoğu mevcut bilgilerinizin çok dışında olacak ve o kitapta ya da okuduğunuz bir sonraki kitapta bile tekrar edilmeyecektir. Herhangi bir metindeki farklı kelimelerin yaklaşık yarısı yalnızca bir kez görülür. Metnin her bir satırında bilinmeyen bir kelimeyle karşılaşmanız muhtemeldir.

Ancak, aşağıdaki koşullardan biri veya daha fazlası mevcutsa, bir kitapla uğraşmaya değer:

- 1 Kitap, dersiniz için belirlenmiş bir metindir.
- 2 Kitap, okuduğunuz akademik alanda önemli bir metindir. Alanınızın teknik kelime dağarcığını öğrenmenize yardımcı olacaktır.
- 3 Kitabın konusu size çok aşinadır ve teknik terimler ana dilinizdekilere benzerdir.
- 4 Ana dilinizde önceden okuduğunuz bir romandır, böylece bilinmeyen kelimeleri kolayca tahmin edebilir veya atlayabilirsiniz.

Metnin elektronik bir sürümünü satın alırsanız veya elektronik bir sürüm oluşturmak için taratırsanız, böyle bir kitabı okumayı kolaylaştırabilirsiniz (elektronik sürümü diğer insanlara dağıtmayın çünkü bu telif haklarını ihlal edecektir). Metni Kindle veya Kobo gibi elektronik bir okuyucuya koyarsanız, kolayca sözlük araması yapabilirsiniz. Uzun metni okumanın yararlı bir alternatifi de aynı konudaki çeşitli kısa metinleri okumaktır.

Uzun bir metni okuyup bitirdiğinizde, aynı kitabı tekrar okumak mı yoksa farklı bir kitap okumak mı daha iyidir?

Bir kitabı yeniden okumanın avantajları şunlardır:

- 1 ilk kez okumaktan çok daha kolay olacaktır
- 2 kelime dağarcığının tekrarlanması sağlayacaktır
- 3 daha önce gördüğünüz kelimelerin hatırlanması için bir fırsat sağlayacaktır
- 4 okumada akıcılığa yardımcı olabilir
- 5 aynı uzunluğa sahip farklı bir kitabı okumaktan çok daha az zaman alacaktır.

Farklı bir kitabı okumanın avantajları şunlardır:

- 1 önceki kitapta karşılaşılan kelimelerin bazılarıyla tekrar karşılaşılır
- 2 öğrenilecek çok fazla yeni kelime olacaktır.

Bu iki liste, bir kitabı yeniden okumanın iyi bir fikir olduğunu ve bir dil öğrenme programında yeniden okuma ve farklı okumanın karışımlarının bulunmasının iyi olacağını göstermektedir.

Dil öğrenmenin ilk aşamalarında amacınız anlamlı dinleme ve okuma yapmak için haftada en az yarım saat ila bir saat arasında bir zaman harcamak olmalıdır. Yeterliliğiniz geliştikçe bu zamanı arttırmaya ihtiyaç duyacaksınız.

Girdi yoluyla öğrenmeyi inceledikten sonra gelecek bölümde çıktı yoluyla (konuşma ve yazma) öğrenmeye bakacağız.

Dinleme ve okuma alıcı beceriler olarak adlandırılır çünkü bunlar girdinin algılanmasıyla ilgilidirler; konuşma ve yazma ise üretici beceriler olarak adlandırılır. Genel olarak, dili üretmek, onun algılanmasından daha zordur çünkü onu üretirken, hangi kelimelerin kullanılacağı ve o kelimelerin hangi dilbilgisi yapılarının içinde kullanılacağına dair seçimler yapılmak zorundadır.

Bu kitapta izlediğimiz dört unsur ilkesine göre, iyi dengelenmiş bir dil öğrenme programının dörtte birinden fazlası, üretici dil becerileri olan konuşma ve yazmaya ayrılmış olmalıdır. Bu, konuşma ve yazmada akıcılık geliştirmeyi de içerir.

Not 4.1: Çocuklar, yetişkinlerden daha iyi dil öğrenir mi?

Bu soruyu düşünürken, ikinci bir dili öğrenmek ve yabancı bir dil öğrenmek arasında bir ayrım yapmak önemlidir.

İkinci bir dili öğrenmek, o dilin konuşulduğu bir ülkede yaşarken bir dil öğrenmeyi içerir. Çocuklar bunu gayet iyi yaparlar ve genelde ne kadar küçük olurlarsa, öğrenmeleri de o kadar iyi olur. Dil öğrenen kişiler ikinci bir dili küçük yaşta (altı ya da yedi yaşına girmeden önce) öğrenmeye başlarsa, ana dili konuşan insanlar gibi bir telaffuza sahip olmaları çok daha muhtemeldir.

Yabancı bir dil öğrenmek çok farklı bir durumda gerçekleşir. Genelde o dili öğrenmek için güçlü bir ihtiyaç mevcut değildir. Dilin kullanımı ile karşılaşmak ve onu kullanmak için çok fırsat yoktur, motivasyonun çok yüksek olması gerekir ve mevcut zaman genellikle çok sınırlıdır. Yabancı bir dil öğrenirken, yetişkinlerin bazı avantajları vardır: uzun vadeli hedefler koymada, öğrenme sürecinde çalışmayı sürdürmede daha iyidirler ve çoğunlukla öğrendikleri diğer konularda uyguladıkları öğrenme becerilerine ve stratejilerine sahiptirler. Yetişkinler ayrıca öğrenmelerini daha iyi değerlendirebilir ve bireysel kontrolü ele alabilirler.

• Bir dili konuşma yoluyla nasıl öğrenebilirsiniz?

Başka bir dilde konuşmaya başlamak için en hızlı yol yararlı ifadeleri ve cümleleri ezberlemektir. İlk ifadeler ve cümleler, selamlaşma, nezaket ifadeleri, alışveriş ve dolaşmak için gerekli dil, sayılar, bir lokantada ihtiyaç duyulan dili içeren hayatta kalma sözcük dağarcığından ve kendinizle, işinizle ve yabancı ülkede bulunmanızın gerekçeleri ile ilgili kısa açıklamalardan oluşmalıdır.

Etkinlik 4.1: Ezberlenmiş cümleler ve diyaloglar

Ezberlemek istediğiniz cümleleri ana dilinizdeki çevirileriyle birlikte küçük kartların üzerine yazın. En iyisi, bu ifade ve cümleleri ezberlemeye başlamadan önce telaffuzlarıyla ilgili biraz yardım almaktır.

Ezberleme esnasında ana dilinizdeki çeviriye bakın ve yabancı dildeki ifade veya cümleyi hatırlamaya çalışın. Etkinlik 5.1, kelime kartlarının nasıl kullanılacağını açıklamaktadır.

İfadeler ve cümleler hemen kullanabilecekleriniz olmalıdır. Tablo 8.5, bunları ezberlemek için kısa diyaloglar hazırlamakta yararlanabileceğiniz durumların bir listesini içerir.

Planlı ezberleme, hızlı ve uzun süreli olup, materyali dil kullanımı için kolayca hazır hale getirir.

Dilde yeterliliğiniz geliştikçe, konuşma pratiği yapmak için düzenli bir araya gelen bir konuşma grubu (ana dili konuşan bir ya da iki kişinin dahil olması umulan) kurmak yararlı olacaktır. Bu sohbet oturumlarında, bulunduğunuz olası durumların bir listesini kullanarak bu durumlarda neler söyleyebileceğinizi içeren küçük rol uygulamaları yaparak çalışabilirsiniz. Her durum üç ya da beş ayrı seansta, her seansta iki ya da üç kez ve daha sonra bir ya da iki kere giderek artan zaman aralıklarıyla uygulanmalıdır.

Sıradan bir konuşma sırasında, ana dili konuşan bir kişinin yabancı bir dil öğreneni düzeltmesi, eğer öğrencinin söylediği şey anlaşılabilirse - doğru olmasa bile pek olası değildir. Bu nedenle, konuşmanız hakkında size düzeltici geribildirim verme konusunda istekli ve beceri sahibi birisini bulmanız yararlıdır. Düzeltici geribildirim için belli bir sesin telaffuz edilmesi veya belirli bir dilbilgisel özelliğin kullanılması gibi belirli bir odak belirlenmesinin de yararı vardır ki düzeltmeler baş edilemez olmasın.

Etkinlik 4.2: Rol uygulaması

Rol uygulaması etkinlikleri, doktora gitmek, bir dükkânda bir şeyler satın almak, yol tarifi sormak, bir lokantada yemek sipariş etmek ve bir yabancıyla konuşmaya başlamak gibi sık sık karşılaşılan durumlarda iki veya üç kişinin roller oynamasını içerir.

İkili veya gruptaki her kişi farklı bir rol alır ve durumu canlandırırlar. Her bir rol uygulamasının sonunda, oyuncular yaptıklarını nasıl daha iyi yapabilecekleri konusunda yorumda bulunmalıdırlar. Ardından, bu iyileştirmeleri de ekleyerek rol uygulamasını hemen yeniden yapmalıdırlar. Hemen arkasından rol uygulamasını üçüncü kez yapmak mümkünse, yapılması iyi olur. Aynı rol uygulaması daha sonraki seanslarda iki veya üç defa daha uygulanmalıdır.

Konu dikkatle seçilirse, rol uygulaması etkinlikleri sizi konuşma dili kullanımı için hazırlar.

Etkinlik 4.3: Hazırlanmış konuşmalar

Yazıp, ezberleyip, birisi tarafından gözden geçirilebilen ve daha sonra alıştırma yaparken kullanacağınız kısa konuşmalar hazırlamaya değerdir. Bunlar başkalarıyla konuşmanız muhtemel olan konuları, örneğin, işinizi, hobilerinizi, yabancı ülkede yaptığınız ilginç şeyleri, ailenizi ve ülkenize gelen ziyaretçilerin gitmesi gereken yerleri kapsayabilir.

Bir başka faydalı etkinlik de hayali zihinsel konuşmalar yapmaktır. Bu etkinlik büyük oranda sessiz olabilir, ancak yüksek sesle konuşmanın (kamuya açık yerlerde olmasa da) bir kıymeti vardır. Bu etkinlik, gözünüzde canlandırdığınız gerçek biriyle, belki de bir film yıldızı ile konuşmayı hayal etmeyi içerebilir. Aklınızda o insanlarla konuşmayı deneyin ve konuşmanızı sizi mutlu edecek hale gelene kadar düzeltmeye devam edin.

Kendi başınıza çalışıyorsanız, konuşma, başkalarıyla konuşma fırsatının eksikliği nedeniyle geliştirmesi en zor beceridir. Bu fırsatları yaratmak için ana dili konuşanlarla veya diğer dil öğrenenlerle doğrudan temas kurmak ve Skype gibi programları kullanarak elektronik iletişim kurmak için elinizden geleni yapmanız gerekir.

• Bir dili yazma yoluyla nasıl öğrenebilirsiniz?

Gittiğiniz dil kursunda üç tür yazma olmalıdır. İlk tür yazma, gerekirse bir sözlük yardımıyla dikkatle yapılır ve doğruluğa odaklanır. Dilde yeterliliği olan bir kişi böyle yazılan bir yazıyı düzeltmelidir ki, yazının doğruluğuyla ilgili geribildirim alabilesiniz. İkinci yazı türü akıcılık üzerine odaklanmalıdır ve bunu yapmak için en yararlı etkinlik 10 dakikalık yazıdır (bkz. **Etkinlik 6.3**). Üçüncü tür yazma (bkz. **Etkinlik 8.1: Konu günlükleri**), dikkatle hazırlanmış koşullar altında yazılan yazının miktarına odaklanır ve geribildirim elde etmek yararlı olabilirse de dilde geribildirim almayı gerektirmez.

Etkinlik 4.4: Okuma ve yazma

Yazdığınıza çok fazla bilgi katarsanız yazma işlemi daha kolay olur. Size uygun bir konu seçin, onunla ilgili olarak ana dilinizde ve yabancı dilde okuma yapın ve ardından okuduğunuz her şeyi kullanarak o konuyu yazın.

Sadece okuma ve yazma yapmak yerine, dinleyebilir ve yazabilirsiniz veya izleyebilir, dinleyebilir ve yazabilirsiniz (örneğin, yazmadan önce bir film seyredebilirsiniz) (bkz. Etkinlik 7.1: Benzer bir etkinlik türü için İlişkilendirilmiş beceri etkinlikleri).

İş-için-harcanan-zaman ilkesi, bir etkinliğe ne kadar çok zaman harcarsanız onu o kadar iyi yapacağınızı söyler. Ne kadar çok uygulama yaparsanız, o kadar iyi olursunuz. Dinleme, konuşma, okuma ve yazma becerilerinin tümü büyük miktarda düzenli uygulama ile gelişir. Sadece belirli becerileri öğrenmekle kalmayacak, aynı zamanda kelime dağarcığınızı ve dilbilginizi de geliştireceksiniz.

Bundan önceki iki bölümde, dili kullanarak öğrenmeye baktık. Bundan sonraki bölümde dengeli bir eğitimin dört unsurundan üçüncüsünü oluşturan farklı türde bir öğrenmeye – planlı öğrenmeye – bakacağız.

Planlı öğrenme çok verimli ve etkilidir ve bu nedenle yapmaya değerdir. Bu planlı öğrenme öğretmenin öğretmesini kapsayabilir ancak öğrenci olarak sizin öğrenme sorumluluğunu üstlenmenizi de içermelidir.

• Planlı öğrenme olarak ne yapmalısınız?

Planlı öğrenmenizi düzenlemeniz gerekir. En önemli planlı öğrenme etkinliği kelime kartları kullanmaktır (bkz. **Etkinlik 5.1**). Bu çok etkili etkinliğin kontrolünü elinize almanız ve onu yeni kelime öğrenmek ve daha da önemlisi, önceden öğrendiğiniz kelimeleri tekrar etmek için kullanmaya devam etmeniz gerekir. Bazı öğretmenlerin, tüm kelime öğreniminin bağlamda olması gerektiği inancına sahip olduklarından dolayı, bu stratejinin kullanımına karşı tavsiyelerde bulunabileceğini görebilirsiniz. Onlar yanılıyorlar. Anlam odaklı girdi, anlam odaklı çıktı ve akıcılık gelişimi aracılığıyla bağlam içinde kelime öğrenmenin olması önemlidir, ancak sözcük kartlarının kullanılması yoluyla planlı olarak bağlam olmadan öğrenmenin yapılması da önemlidir, çünkü bu tür öğrenme çok verimli ve etkilidir. Bazı insanlar ayrıca, kelime kartıyla öğrenmenin ana dil çevirisi içerdiği için yabancı dilde değil de ilk dilde düşünmeyi teşvik ettiğine inanırlar. Ancak araştırmalar, dil öğreniminin başlangıç ve orta seviyelerinde ana dil ile yabancı dillerin kaçınılmaz olarak bir arada akılda tutulduğunu göstermektedir. İki dilli sözcük kartlarından yararlanmak, kullanmanız gereken çok etkili bir planlı öğrenme stratejisidir.

Sözcük kartı ile öğrenmenin yanı sıra, sözcükleri ve dilbilgisini çalışmak için dizinleyici de kullanmalısınız (bakınız **Bölüm 2**), diktasyon (söyleneni yazma), transkripsiyon (bir konuşmayı yazılı hale getirme), gecikmiş kopyalama ve sözlü olarak tekrarlama etkinlikleri yapmalısınız ve Kindle gibi kelime aramanın kolay olduğu elektronik bir okuyucu kullanarak yoğun okuma yapmalısınız.

Etkinlik 5.1: Kelime kartları

Kelimeleri öğrenmek için kelime kartlarını kullanmak, bir kelimeyi öğrenmede sadece bir basamaktır. Kelime kartlarını kullanmak, amaçlı bir öğrenme stratejisidir ve dil eğitiminin dil odaklı öğrenme unsurunun bir parçasıdır.

1. Öğrenilecek kelimeyi küçük bir kartın bir yüzüne, çevirisini diğer yüzüne yazın. Bu, ilk öğrenmenin ardından ögeyi hatırlamayı destekler. Her hatırlama, kelimenin biçimi ve anlamı arasındaki bağlantıyı güçlendirir. İkisini bir arada görmek aynı sonucu doğurmaz.
2. Başlangıçta, küçük kart desteleriyle başlayın - yaklaşık 15 veya 20 kelimelik. Zor kelimeler daha çok tekrar ve daha derin öğrenmeye imkân sağlamak için küçük gruplar halinde öğrenilmelidir. Öğrenme işlemi kolaylaştıkça, destenin boyutunu da artırabilirsiniz – 50 karttan fazla olan bir destede sadece kartları bir arada tutmak ve bunları tek seferde gözden geçirmek pratik olmayabilir.
3. Tekrarlar arasında zaman aralığı bırakın. En iyi zaman aralığı, kartlara baktıktan hemen birkaç dakika sonra, ardından bir saat kadar sonra, onun ardından ertesi gün, ardından bir hafta sonra ve birkaç hafta sonra kartları gözden geçirmektir. Bu zaman aralığı, tekrarların hepsini bir saatlik tek bir çalışma içine sıkıştırmaktan çok daha etkilidir. Harcanan toplam süre aynı olabilir, ancak sonuç farklıdır. Zaman aralıklı tekrar yapma daha uzun ömürlü öğrenmeyle sonuçlanır.
4. Öğrenmesi zor kelimeler için, anahtar kelime tekniği gibi derinlemesine öğrenme teknikleri kullanın (bakınız Not 5.1). Sözcüğü dil bağlamlarında ve kullanıldığı bağlamlarda düşünün. Mümkünse kelimeyi öğelerine ayırın. Bir nesne ile ne kadar çok çağrışım kurabilirsiniz, kelime o kadar iyi hatırlanacaktır.
5. Yazılışları benzer veya anlamca ilgili kelimelerin aynı kart destesi içerisinde bir arada olmadıklarından emin olun. Bu, haftanın günlerinin hepsi aynı anda öğrenilmemelidir demektir. Aynı şey, yılın ayları, rakamlar, zıt anlamlı kelimeler, eş anlamlı kelimeler ve giyim eşyaları, meyve adları, vücudun bölümleri ve mutfak eşyaları gibi aynı gruptaki kelimeleri de kapsar. Bu maddeler birbirlerine karışır ve öğrenmeyi çok daha zor hale getirirler.
6. Destedeki kelimelerin sırasını değiştirerek tekrarlarınıza devam edin. Bu, bir kelimenin anlamının, destedeki bir sonraki kelimenin anlamını hatırlatmasını önleyecektir.
7. Sözcüğü kendinize yüksek sesle söyleyin. Bu, kelimenin biçiminin uzun süreli belleğe girmesine yardımcı olur.
8. Yararı olduğunda bu kelimeleri içeren ifadeleri veya cümleleri de karta yazın. Bu özellikle fiiller için geçerlidir. Bazı kelimeler, en faydalı şekilde cümle içinde öğrenilir.

Not 5.1: Anahtar kelime tekniği nedir?

Anahtar kelime tekniği, kelimeleri hatırlamaya yardımcı olan çok etkili ve çok araştırılmış bir yöntemdir. Aşağıdaki adımları içerir.

1. Adım: Ana dilinizde (veya bildiğiniz başka bir dilde), öğreneceğiniz yabancı kelimeye veya o kelimenin başlangıcına benzeyen bir kelime düşünün. Bu sizin anahtar kelimenizdir.

2. Adım: Öğreneceğiniz o kelimenin anlamını ve anahtar kelimenin anlamını içeren bir resim düşünün. Bu görüntüyü zihninizde gerçekte gözünüzün önüne getirmeniz önemlidir. Yani, anahtar kelime tekniğinin dört bölümü vardır.

- (1) Yeni yabancı kelime
- (2) Anahtar anadil kelimesi
- (3) Yabancı kelime ve anahtar kelimeyi içeren resim.
- (4) Yabancı kelimenin anlamı.

Aşağıdaki örneklerde, dört bölüm tekniğin dört bölümüyle eşleşecek şekilde numaralandırılmıştır. Endonezyalı iseniz ve (1) *parrot* (papağan) kelimesinin (4) anlamını hatırlamak isterseniz, o zaman (2) Endonezya dilinde "hendek" anlamına gelen *parit* kelimesini anahtar kelime olarak kullanabilirsiniz. Daha sonra (3) bir hendekte bir papağan olduğunu hayal edin.



Böylelikle, anahtar kelime iki işlevi yerine getirmiş olur: bir biçim bağlantısı, ör. *parit* - *parrot* ve bir anlam bağlantısı 'parrot' - 'hendek' sağlar. Eğer siz Taylandlıysanız ve (1) İngilizce sözcük *council* (kurul) öğrenmek istiyorsanız, o zaman (2) Tay dilinde "pişmemiş pirinç" anlamına gelen *khâaw sâan* ifadesini kullanabilirsiniz.



Resimde olduğu gibi *council*'ın anlamını pişmemiş pirinç'in anlamıyla birlikte (3) düşünürsünüz. Bu, daha sonra (4) *council*'ın anlamını kurul'un biçimine eklemenize yardımcı olur.

Anahtar kelime tekniği işe yarar çünkü bir kelimenin birden fazla özelliğini dikkate almanızı sağlar ve bu işlem birebir tekrarın yüzeyselliği kadar sıkı değildir. Tek sınır hayal gücünüzdür! Anahtar kelime ses olarak öğrenilecek yabancı kelimeye tamamen benzemek zorunda değildir ve kelimenin tümüne benzemesi gerekmez. Anahtar kelimenin biçimi yabancı kelimenin başlangıcına benziyorsa o zaman bu genellikle yeterlidir. Araştırmalarda, anahtar kelime tekniğinin, tipik olarak diğer amaçlı öğrenme etkinliklerinden % 25 daha fazla öğrenme ile sonuçlandığı bulunmuştur.

(Nation, I.S.P. (2008) *Teaching Vocabulary: Strategies and Techniques*. Boston: Heinle Cengage Learning)

• Çok sözcüklü ifadeleri nasıl öğrenirsiniz?

Kelimeler ifadeleri oluşturmak için genellikle başka kelimelerle birlikte kullanılır. Bu ifadelerin çoğu içerdikleri kelimelerin anlamlarıyla yakından alakalıdır; örneğin, *next week* (önümüzdeki hafta), *six o'clock* (saat altı), *strong tea* (demli çay), *in a minute* (bir dakika içinde). Bazı ifadelerde ise, ifadenin anlamı ile içerdği kelimelerin anlamı arasındaki ilişki çok açık değildir, ancak hala güçlü bir bağ mevcuttur. Örneğin, *kill two birds with one stone* (bir taşla iki kuş öldür), *see the light at the end of the tunnel* (tünelin sonunda ışığı gör), *you know* (bilirsin), *for instance* (örneğin), *think about* (düşün). Az sayıda ifadenin parçalarının anlamıyla bütünlerinin anlamı arasında hiçbir bariz bağ yoktur, örneğin *at all* (hiç), *of course* (elbette), *as well* (de, dahi), *by and large* (genel olarak) ve *raining cats and dogs* (bardaktan boşanırcasına yağmur yağıyor).

Değişik ifade türlerini tanımlamak üzere kullanılan *deyimler*, *birlikte kullanılanlar*, *çok kelimeli ifadeler*, *mecazlar* ve *kelime öbekleri* gibi birçok söz vardır. Bununla birlikte, bu çeşitli ifadelerle ilgili olan önemli husus, bunları kelime grupları olarak planlı şekilde çalışmaktır çünkü bu dilin daha doğru ve akıcı bir şekilde kullanılmasına yardımcı olacaktır.

Bu konuda planlı çalışma yapmanın çeşitli yolları vardır.

- 1 Parçaların anlamlarının bütünün anlamıyla nasıl ilişkili olduğunu keşfedin. Mecazi anlam taşıyan ifadeler ve cümlecikler için, bu, kelimelerin sözlük anlamları ile mecazi anlamları arasındaki bağlantıyı görmeyi gerektirir. Örneğin, *gave me the green light* sözlük anlamıyla yeşil bir trafik ışığı görmektir. Mecazi anlamı ise ilerlemek için izin almaktır.
- 2 İfadenin biçimine bakın. İngilizcedeki ifadelerin yaklaşık % 20'sinde ses yinelemesi (aynı ses ile başlayan kelimeler) *leading light*, *baby boom*, *head held high*, veya benzer ünlü sesler gibi farklı bir ses bağlantısı (*blue moon*), kafiye (*when the cat's away, the mice will play*), tekrar (*by and by*), ve kısmi kafiye (*last gasp*) kullanılır.
- 3 İfadenin geçmişini düşünün ve ifade hakkında bilgi edinin. *Toe the line* (kurallara uymak) ve *cut and run* (sıvışmak) ifadelerinin anlamı nereden geliyor?

Kelimeler kullanım sıklığında farklılık gösterdiği gibi, ifadeler de farklılık gösterir. Bazıları çok sık kullanılır ama çok daha fazla sayıda ifade o kadar sık kullanılmaz (bkz. **Not 2.1: Tüm kelimeler eşit mi yaratılmıştır?**). Bir dinleyici kullanarak bir ifadenin ne sıklıkla kullanıldığını kontrol edebilirsiniz (bkz. **Bölüm 2**).

• İlgili kelimeleri birlikte öğrenmek iyi midir?

Aynı anda ilgili kelimeleri öğrenmek iyi bir fikir gibi görünse de bunun yararlı olup olmadığı kelimeler arasındaki ilişkiye bağlıdır. Eşanlamlıların (*embarrass-humiliate*: utandırmak-aşağılamak, *prevent-protect*: önlemek-korumak), zıt anlamlılar (*hot-cold*: sıcak-soğuk, *long-short*: uzun-kısa) ve kelime grubu öğelerinin (*days of the week*: haftanın günleri, *colors*: renkler, *the names of fruit*: meyve isimleri, *articles of clothing*: giyim eşyaları, *parts of the body*: vücudun kısımları) **birlikte öğrenilmemesi** en iyisidir. Onları birlikte öğrenmenin etkisi o kadar güçlüdür ki, öğrenmeyi %50 ila %100 daha zor hale getirebilir. %100 daha zor olması demek, ilgisiz kelimeleri öğrenmekle karşılaştırıldığında bu kelimeleri öğrenmenin iki kat daha fazla tekrar gerektirmesi demektir. İlgili kelimeler isim ve birbirlerine şekil olarak benzeyen *apple-orange* (elma-portakal) gibi nesneler olduğu zaman bunların şekil olarak farklı olan *banana-orange* (muz-portakal)'a göre daha fazla karıştırılacağı öne sürülmüştür.

Öğrenmeyi kolaylaştıran ilişki, kelimelerin sanki bir hikâyedeki gibi birbirleriyle ilişkili olmasıdır (*frog, pond, green, slimy, hop, croak* - kurbağa, gölcük, yeşil, sümük gibi yapışkan, zıplamak, vıırlamak). Bu nedenle, okuduğunuz metindeki kelimeleri, bu kelimelerin aynı kelime grubunun üyeleri olması olasılığı olmadığı için, kelime kartlarına yazmak iyi bir fikirdir.

Birbirlerine benzeyen öğeleri öğrenirken sadece onları öğrenme zorluğu değil aynı zamanda onları birbirleriyle karıştırmama zorluğu da vardır. Kelimelerin bazı biçimsel benzerlikleri varsa, bu da karıştırmayı daha da muhtemel hale getirebilir. *Tuesday ve Thursday* (Salı-Perşembe) kelimelerini, *Tuesday ve Sunday* (Salı-Pazar) kelimelerine göre karıştırmamız daha muhtemeldir çünkü *Tuesday* ve *Thursday* aynı harfle başlar ve ikisinde de s harfi ve *day* vardır.

Karıştırmamanın etkilerini azaltmanın yolu, karışacak kelimeleri birlikte değil, farklı zamanlarda öğrenmektir.

Etkinlik 5.2: Bir konuşmayı yazılı hale getirme (Transkripsiyon)

Transkripsiyon, ilgi çeken bir konuyla ilgili kısa bir konuşma metninin ses kaydının alınmasını ve bunun yazılı halini oluşturmaya çalışırken birçok kez yeniden oynatılmasını içerir. Metin sadece yaklaşık 100 kelime uzunluğunda olmalıdır. Yazdıklarınızı kontrol etmek ve düzeltmek için yazılı halini elde edebileceğiniz bir konuşma metni seçmek en iyisidir. Metni tekrar dinlediğinizde, oynatımını duraklatmakta ve metnin bölümlerine odaklanmakta bir sakınca yoktur.

Bu amaçlı öğrenme etkinliği, dinleme becerilerini geliştirir ve kelime ve ifade tanıma konusunda yararlı geribildirim verir.

Etkinlik 5.3: Yoğun okuma

Yoğun okuma, dilin özelliklerine bir bağlamda kullanıldıkları zaman amaçlı olarak odaklanmanın bir yoludur.

Yoğun okuma, bir sözlük yardımıyla bir metinde yavaş yavaş ve dikkatli bir şekilde ilerlemeyi içerir. Amacınız, ilk önce anlamadığınız kısımların anlamlarını çıkararak metni yavaş yavaş anlamaktır. Bu etkinlik tek başına veya başka bir öğrencinin yardımıyla ya da bir öğretmenin yardımı ile yapılabilir. Genellikle çeviri, metnin bölümlerini açıklığa kavuşturmanın bir yolu olarak kullanılır.

Yoğun okuma yapmanın başka bir yolu, özellikle kendi başlarına çalışan kişiler için, her tekrarda metnin farklı yönlerine dikkat ederek tekrarlı okuma yapmaktır. Örneğin, ilk okuma, metin içindeki bilinmeyen kelimelere ve anlamaya odaklanabilir. İkinci okuma, daha sonraları konuşma veya yazmada verimli bir şekilde kullanılabilecek çok kelimeli yararlı ifadelerle odaklanabilir. Üçüncü okuma, edat (preposition) veya tanımlık (article) gibi metinde dilbilgisel görevler gören kelimelerin bazılarını odaklanabilir. Tekrarlanan yoğun okumanın değeri, ana odak noktamızın anlam ve dolayısıyla büyük oranda içerik kelimeleri olmasıdır. İçeriğe aşına olduğumuzda, dikkatimizi dilin mesajları iletme için nasıl kullanıldığına verebiliriz ve bu tür dikkat dil öğrenimi için çok yararlıdır. Bu tür tekrarlı odaklanma, kaydedilen bir TV programı veya filmi izlerken olduğu gibi, dinleme yaparken de uygulamaya değerlidir.

Etkinlik 5.4: Gecikmeli kopyalama

Yaklaşık 200 kelime uzunluğunda (aşağı yukarı 20 satır) yararlı ve uygun bir metin seçin. Metni anlamak için gerekirse bir sözlük yardımı ile okuyun. Ardından, metindeki ilk dört veya beş kelimeye bakın, onları belleğinizde tutmaya çalışın ve metne bakmadan onları bir kâğıda yazarak kopyalayın. Metni kopyalamaya devam ederken kafanızda daha uzun diziler tutmaya çalışın. Bu etkinliğin faydası, yazmadan önce aklınızda giderek daha uzun cümleler tutmaya çalışmanızdır.

Bu amaçlı öğrenme etkinliği, el yazısı becerilerini ve ifadeleri akılda tutma becerinizi geliştirir.

Etkinlik 5.5: İmla alıştırması

Öğrenmekte olduğunuz dil, ana dilinizden çok farklı yazı sistemi veya imla sistemi kullanıyorsa, yazı sistemine bir miktar amaçlı odaklanmaya değer.

Bunu yapmanın etkili bir yolu, çalışmak istediğiniz kelimeleri veya cümleleri, satırlı bir sayfanın sol tarafına bir liste halinde yazmaktır. Dilin yazı sistemi alfabe harfleri (Çinceden farklı olarak) kullanıyorsa, her bir kelimenin bitiminden sonra o kelimenin ilk harfini yazın.

rhythm r

agree a

common c

Kağıdı katlayın ki yalnızca ilk harfleri görebilesiniz ve ardından kelimeleri bellekten yazmaya çalışın.

rhythm rhythm

agree agree

common common

Kağıdı açın ve yazdığınızı kontrol edin. Her kelimenin ilk harfini tekrar yazın, kağıdı katlayın ve kelimeleri tekrar yazın. Her satır doluncaya kadar bunu yapın.

• Telafuzu nasıl öğrenirsiniz?

Dili berrak bir şekilde telaffuz etmek çok önemli bir öğrenme hedefidir.

Berrak telaffuz, anadili konuşan insanlar tarafından daha iyi anlaşılmanıza yardımcı olur ve onların çabalarınızı takdir etmesini sağlar. Dil, ilgili bilginin diğer boyutları gibi, dili dinleme (anlam odaklı girdi), konuşma (anlam odaklı çıktı), telaffuzun çeşitli yönlerini çalışma (dil odaklı öğrenme) ve kolay bilinen konularda dinleme ve konuşmada akıcı hale gelme fırsatı varsa geliştirilebilir. Küçük çocukların başka bir dilde telaffuzlarını geliştirmek için dil odaklı öğrenmeye çok az ihtiyaçları vardır, onlar anlam odaklı üç unsurdan faydalanırlar.

Yaşı büyük olan öğrencilerin doğal aksan geliştirmesi çok daha az olasıdır, her ne kadar bazıları bunu yapsa da. Yaşı büyük birçok öğrencinin anlaşılabilir aksanlı bir telaffuzla yetinmesi gerekebilir, her ne kadar fazladan çaba gelişmeyle sonuçlansa da. Yaşı büyük öğrenciler için, telaffuzun kalitesi, dili kullanma imkânlarına ve telaffuz çalışmaları için harcadıkları zamanın miktarı ile planlı çalışmaya bağlıdır.

Telaffuzu planlı olarak çalışmak, öncelikle zor sesleri tespit etmeyi gerektirir. Bu büyük ölçüde ana diliniz ile öğrenmekte olduğunuz dil arasındaki farklara bağlı olacaktır. İkincisi, zor sesler basit hecelerde incelenmeli ve çalışılmalıdır. Seslerin nasıl üretildiğinin incelenmesine “söyleyiş sesbilgisi” denir. Örneğin, İngilizce öğrenenler için, *the, this, there* ve *that* kelimelerinin başındaki ses bir sorundur. Sesin sesli veya sessiz olup olmadığının bilinmesi, süresiz ünsüz veya sürekli ünsüz olup olmadığı ve ağzın hangi kısımlarının sesi üretmek için kullanıldığı bilgisi, sesi telaffuz etmeyi öğrenmede yardımcı olabilir. *The* kelimesindeki ses, sesli (ses telleri kullanılarak) ve sürtünmeli (üst dişler ve dilin ucu kullanılarak çıkarılan) bir sestir.

Zor bir ses ayrı bir hecede çıkarılınca, bulunduğu en sık kullanılan kelimelerle çalışılmalıdır ve aynı zamanda ifadeler ve kısa cümlelerde de kullanılması gerekir. Böyle sesleri tekerlemelerle çalışmak iyi bir fikir değildir çünkü bunlar anadili konuşanlar için bile çok zordur.

Bilgili bir öğretmen, sesleri tek tek öğrenirken özellikle yararlıdır. Sözcük ve ifadelerin telaffuzu ile ilgili alıştırma, konuşmayı yavaşlatan bilgisayar tabanlı bir ses editörü kullanılarak yapılabilir. Ücretsiz olan *Audacity* programı iyi bir seçimdir. Ayrıca, filmlerdeki klipleri taklit etmek telaffuza yardımcı olabilir.

Dil öğreniminizin başlarında telaffuza vakit ayırdığınıza değecektir çünkü daha sonra yapılan telafi çalışmaları çok daha fazla çaba gerektirir.

• Dilbilgisi (veya herhangi bir şeyi) nasıl öğrenirsiniz?

Bu kitabın büyük bir kısmı dört unsur ilkesine odaklanmaktadır. Bu ilke, öğrenme fırsatlarına uygun bir dengenin olması için, zamanımızın dörtten birini girdi yoluyla öğrenmeye, yaklaşık dörtte birini çıktı yoluyla öğrenmeye, yaklaşık dörtte birini planlı öğrenme yapmaya ve dörtte birini akıcılığı geliştirmeye yönelik kolay girdi ve çıktı kullanarak çalışmaya harcamamız gerektiğini söyler. Dört unsur ilkesi çok güçlü bir ilkedir, çünkü *Dilbilgisini nasıl öğreniriz?, Kelimeleri nasıl öğreniriz?, Başka bir dilde konuşmayı nasıl öğreniriz?* gibi sorulara cevap bulmamızı sağlar. Bunun bir örneğini, *Dilbilgisini nasıl öğreniriz?* sorusunu cevaplayarak görelim.

Genel olarak, insanlar, dilbilgisini öğrenmeyi, sözcük türlerinin adını öğrenme, dilbilgisi yapılarını tanımlamayı öğrenme ve hataların nasıl düzeltileceğini öğrenme olarak düşünürler. Ancak, bunların hepsi planlı öğrenme yöntemleridir ve dilbilgisi öğreniminin büyük bir bölümü dili kullanmayı gerektirir.

Dilbilgisini dinleme ve okuma yoluyla öğrenebiliriz. Okumalarımızda ve dinlemelerimizde dilbilgisi yapılarıyla defalarca karşılaştığımızda, onları çok fazla dikkat etmek zorunda kalmadan öğreniriz. Bu kısmen, dilbilgisi öğrenmenin büyük kısmının ifadeleri öğrenmemiz yoluyla olmasındandır, yani hangi kelimelerin hangi kelimelerle birlikte kullanıldığını öğreniriz. Daha çok okuduğumuz ve dinlediğimiz zaman, algısal olarak dilbilgisi bilgimizi arttırma şansımız olur.

Dilbilgisini konuşma ve yazma yoluyla da öğrenebiliriz. Konuşurken ve yazarken, bilginizdeki boşlukları fark ederiz ve bu farkındalık, bizim dinlerken ve okurken bu boşluklara dikkat etme fırsatımızı arttırır. Yani, konuşmak ve yazmak zorunda kalmak dinleme ve okuma yoluyla öğrenme ihtimalini artırabilir. Ayrıca şansımızı deneyerek konuşma ve yazma yoluyla da dilbilgisini öğrenebiliriz. Yani, biz emin olmadığımız ifadeleri ve yapıları deneyerek, onların işe yarayıp yaramadığını görürüz. Genellikle bu tür denemelerde ana dilimizdeki kalıpları kullanırız. Dolayısıyla, bu deneme hataya neden olabilecek riskli bir iş olabilir, ancak öğrenmenin önemli bir yoludur.

Dilbilgisini planlı çalışarak ve faydalı ifadeler ile cümleleri ezberleyerek öğrenebiliriz, ancak planlı dilbilgisi çalışması dil öğrenme sürenizin dörtte birinden çok daha azını oluşturmalıdır. Faydalı dilbilgisi çalışmaları, cümle kurmaya yarayan değiştirim tablolarının bulunması halinde bunların kullanılmasından, konuşma ve yazılı üretimle ilgili geribildirim almaktan (hataları düzeltme), söyleneni yazma aktiviteleri yapmaktan ve önemli dilbilgisi özelliklerine ilişkin az miktarda basit açıklamalardan oluşur.

Tıpkı anlam odaklı girdi ve anlam odaklı çıktı yoluyla dilbilgisi öğrenebileceğimiz gibi, akıcılık geliştirme yoluyla planlı çalışsak da tesadüfi olarak dilbilgisini öğrenebiliriz. Akıcılık gelişimi, daha hızlı olmak için, biraz cesaret veren çok kolay ve bilinen bir materyalle çalışmayı gerektirir. Akıcılık geliştirme etkinlikleri büyük miktarda girdi ve çıktı sağlayabilir ve giderek daha da fazla bir şekilde dil ile iç içe olunması sebebiyle, akıcılık geliştirme etkinlikleri dilbilgisine hem alıcı hem de üretken becerilerde katkıda bulunabilir ve onu güçlendirebilir.

• Kelimeleri nasıl öğrenirsiniz?

Dört unsur ilkesi, kelime öğrenimine, dilbilgisinin öğrenilmesinde ve dinleme, konuşma, okuma ve yazma becerilerinin öğrenilmesinde olduğu biçimde uygulanır. Anlam odaklı girdi, anlam odaklı çıktı, dil odaklı öğrenme ve akıcılık geliştirme yoluyla kelime öğrenmeyi öğrenmeliyiz. Anlam odaklı girdi, anlam odaklı çıktı ve akıcılık geliştirme etkinliklerinin hepsi, bizim mesajları anlamak ve üretmekle meşgul olduğumuz iletişimsel etkinliklerdir. Bu iletişimsel etkinliklerin temel koşulu, bizim mevcut dil yetkinliğimiz için uygun olan zorluk seviyesinde çalışmamızdır.

Planlı kelime öğrenimi, bilinmeyen kelimeleri amaçlı olarak (tercihen iki dilli kelime kartları kullanarak) öğrenmeyi, yoğun okuma yaparken bir öğretmen veya bir sözlük yardımıyla planlı olarak kelime öğrenimine odaklanmayı, sözlü ve yazılı üretimimiz hakkında geribildirim almayı ve bağlamdan kelimenin anlamını tahmin etmek, kelime kartları kullanmak, kelimeleri parçalarına ayırarak analiz etmek ve sözlük kullanmak gibi stratejileri planlı olarak öğrenmeyi kapsar.

Dört unsuru, dinleme, konuşma, okuma ve yazma becerilerinin öğrenilmesine aynı şekilde uygulayabiliriz. Unsurlardan üçü iletişimsel etkinlikler içerdiği için, dinleme, konuşma, okuma ve yazmanın öğrenilmesi arasındaki temel farklılıklar, girdi (dinleme ve okuma) ya da çıktı (konuşma ve yazma) üzerine ve özellikle de bu dört dil becerisinin her biri için amaçlı öğrenme yolları üzerine odaklanmaktan kaynaklanmaktadır.

Amaçlı öğrenme etkinlikleri genellikle başka bir dili nasıl öğreneceğimizi düşündüğümüz zaman hatırimıza gelen etkinliklerdir. Ancak, amaçlı öğrenme, dengeli bir dil öğreniminin yalnızca bir parçasıdır ve öğrenimdeki yeri toplam sürenin dörtte birinden fazla olmamalıdır.

Bundan sonraki bölümde, dil öğreniminin dördüncü unsurunu – akıcılık gelişimini ele alacağız.

Öğrenmenizi dengeleyin–bildiğiniz şeyleri kullanmada akıcı olun

Şimdiye kadar, öğrenme fırsatlarında bir dengenin olması gerektiği ilkesini izlerken, Bölüm 3'te girdi (dinleme ve okuma) yoluyla öğrenmeye baktık, Bölüm 4'teki çıktı (konuşma ve yazma) yoluyla öğrenmeye ve Bölüm 5'te planlı öğrenmeye baktık. Bu bölümde, dördüncü unsur - akıcılığın geliştirilmesine bakıyoruz.

Akıcılık, hâlihazırda bildiklerinizi en iyi şekilde kullanmak demektir. Dil yeterliliğinin her aşamasında en baştaki derslerden başlayarak, öğrendiklerinizi akıcı bir şekilde kullanmanız gerekmektedir. Örneğin, sayıları öğrendiğinizde, onları sözlü olarak hızlı bir şekilde tanıyabilmelisiniz ki bir şey satın almak için bir dükkâna gittiğinizde, fiyatı anlayabilesiniz.

Akıcılık konusunda birkaç popüler fikir vardır. Birinin dili akıcı kullandığını söylediğimizde, onun dille ilgili çok şey bildiğini ve dili iyi bildiğini söylüyoruz. Burada bahsettiğimiz bu türden bir akıcılık değil. Akıcılığın bir başka anlamı, birisinin bir olay için doğru zamanda en doğru kelimeyi veya ifadeyi seçebilmesidir. Bu da, burada bahsettiğimiz türden akıcılık değil. Bu bölümde, akıcılık sözcüğünü kullandığımızda, yalnızca dili üretebileceğimiz ve anlayabileceğimiz hızı kastediyoruz. Bu akıcılık için çok basit bir tanım, ancak çok önemli bir dil öğrenme hedefidir.

Nasıl akıcı olursunuz? Akıcılık etkinliklerinin dört önemli özelliği vardır.

- 1 Bilinmeyen hiçbir kelime veya dilbilgisi özelliğinin olmadığı kolay, aşına olunan materyaller içerirler.
- 2 Daha yüksek bir hızda dili kullanmak için bir miktar baskı içerirler.
- 3 Çok miktarda alıştırma içerirler.
- 4 Mesaj almaya veya vermeye odaklanırlar.

Şimdi dinleme, konuşma, okuma ve yazma becerilerinde akıcılığı geliştirmek için gerekli bir dizi etkinliğe bakalım.

• Dinleme akıcılığı geliştirmek

Dinleme akıcılığı, değişken hız kontrollü dijital bir kayıt cihazı yardımıyla veya Windows Flash oynatıcısı gibi hız denetimli bir oynatma programı yardımıyla geliştirilebilir.

Başlamanın yararlı bir yolu, yazılı biçimi de mevcut olan bir metnin bir kaydını edinmektir. Metin çok uzun olmamalıdır, yaklaşık 200 veya 300 kelime. İlk aşama, yazılı metni tamamen anlaşılabilir olduğundan emin olmak için dikkatli bir şekilde incelemektir. Ardından, dijital oynatımı yavaş bir hıza ayarlayarak yazılı ifadeye bakarken metni dinleyin. Ardından, birkaç gün içinde, oynatma hızını artırarak sonunda metni normal hıza yakın bir seviyede dinleyin.

Tekrarlı dinleme (hızı artırmadan) kısa filmlerle veya altyazılı filmlerle de yapılabilir. Tekrarlama, akıcılığın geliştirilmesinde önemli bir faktördür çünkü tekrarlanan materyal kolaylaşır ve tekrarlamak alıştırma miktarını arttırır.

Etkinlik 6.1: Tekrarlı dinleme

Birisine, yabancı dilde 1 ile 10 arasındaki sayıları rastgele bir sırayla kaydettirin, örneğin 6, 3, 8, 1, 7, 10, 2, 9, 4, 5, 3, 10, 3, 6. Kayıta her numara birkaç kere geçmeli ve sıralamada her defasında başka bir yerde olmalıdır; böylece, aynı numaranın ne zaman geleceğini bilmeden tekrar tekrar dinleme fırsatınız olacaktır. Sayıları bir kâğıda 1'den 10'a kadar sırayla yazın ve kaydı dinlediğiniz zaman duyduğunuz rakamı gösterin. Bunu yavaş hızda kolayca yapabildiğiniz zaman, hızı artırın ve tekrar yapın. Rakamları sözlü biçimde kolayca tanıyana kadar bunu yapmaya devam edin. En iyisi bu alıştırmayı yoğunlaştırılmış bir tek rakam dinleme seansı yerine birkaç güne yaymanızdır.

Bu etkinlik, tekrarlamak ve hız arttırmaktan faydalanır ve sayıları anlamada akıcılığı hızlı bir şekilde geliştirir. Ayrıca, bu etkinliği haftanın günleri, yılın ayları, selamlaşmak, yemek isimleri ve daha birçok şey için kullanabilirsiniz.

• Konuşmada akıcılığı geliştirmek

Konuşmada akıcılığı geliştirmek için, aynı sözlü materyalin tekrar tekrar üretilmesi yararlıdır. 4/3/2 etkinliği bunun için çok uygundur.

Etkinlik 6.2: 4/3/2

4/3/2 etkinliğinde, çok kolay bir konu hakkında bir dinleyiciye 4 dakika boyunca konuşursunuz. Dinleyici, sizi bölmez veya soru sormaz ve sadece dikkatle dinler. Sonra tekrar aynı konu hakkında başka bir dinleyiciye konuşursunuz, fakat bu defa aynı konuşmayı tamamlamak için yalnızca 3 dakikanız vardır. Bir kez daha dinleyici konuşmayı bölmez ve sadece dinler. Son olarak konuşmayı tamamlamak için yalnızca 2 dakika süre ile, yine tamamen aynı konu üzerinde bu sefer başka bir dinleyiciye konuşursunuz, 4/3/2 etkinliği, akıcılığın gelişimi için dört koşul içerir - kolay materyal (konuya çok aşinasınızdır), daha yüksek hızda dili kullanmak için baskı (azalan süresi nedeniyle), uygulama miktarı (4 + 3 + 2 dakika) ve iletişim üzerine odaklanma (üç farklı dinleyici). Dilde yetkinliğin ilk evrelerinde, bu etkinliği 4/3/2 yerine, 3/2 / 1½ dakika yapmayı daha kolay bulabilirsiniz. Etkinlikte azalan süre en fazla akıcılığı etkiler ve tekrarın dil kullanımında doğruluğu ve cümle yapılarında karmaşıklığı geliştirme üzerinde daha büyük bir etkisi vardır.

Bir dili kendi başınıza öğreniyorsanız, farklı dinleyicilerle 4/3/2 etkinlik yapma şansınız olmayabilir. Bununla birlikte, dinleyiciniz olmadan kendi başınıza tekrarlı konuşmalar yapabilirsiniz.

• Okuma akıcılığını geliştirmek

Okumada akıcılık, iyi bir anlama kapasitesiyle dakikada yaklaşık 250 kelimelik bir hızla sessiz okuma becerisine sahip olmak demektir.

Okumada akıcılık, çok sayıda kolay bilindik materyal okuma yoluyla gelişir. İngilizcede en kontrollü kelime seviyeleri (1.000 kelime, 2.000 kelime) içinde yazılmış ve zor dilbilgisi yapıları içermeyen metinlerden oluşan hızlı okuma kursları vardır (bkz. Sonia Millett'in web sitesi) (**bkz. Etkinlik 6.4**). Bu metinlerin tümü aynı uzunluktadır ve anlama soruları bunlara eşlik eder. Bir metni okuduğunuzda, okuma zamanınızın bir kaydını oluşturun ve bu zaman ile anlama puanınızı grafikler üzerine kaydedin. Her hafta yaklaşık iki veya üç metin tamamlayarak, bu şekilde yirmi parça okuyun. Böyle bir eğitim uygulayarak, okuma hızınızı en az %50 artırabilir ve hatta okuma hızınızı iki katına çıkarabilirsiniz. Bu gibi hızlı okuma kursları, süper hızlı okuma ile sonuçlanmaz, ancak anadili konuşan insanların okuma hızlarına yakın bir okuma hızı ile sonuçlanır, dakikada yaklaşık 250 kelime.

Okuma hızını artırmanın bir başka yolu, çok kolay materyaller okumaktır. Öğrenmekte olduğunuz dilde basamaklı okuma kitapları varsa (ne yazık ki İngilizcenin dışında pek çok dilde yok), sıkı kelime kontrolü ile çok kolay bir seviyede yazılmış metinleri okuyabilirsiniz.

Elinizde dili kolay olan basılı materyal yoksa okuma hızı tekrarlı okumalar yaparak arttırılabilir.

Etkinlik 6.3: Tekrarlı okuma

Tekrarlı okuma, aynı materyali en az üç kez okumayı, her defasında okuma hızını arttırmayı içerir. Tekrarlı okuma, yüksek sesle veya sessiz okurken yapılabilir. Her bir okuma için geçen zamanı kaydetmek iyi bir fikirdir.

Tekrarlı okuma yüksek sesle okurken yapılıyorsa, o zaman makul bir hedef, dakikada yaklaşık 150 kelimelik bir okuma hızıdır. Eğer tekrarlı okuma sessiz yapılıyorsa, o zaman makul bir hedef dakikada yaklaşık 250 kelimelik bir okuma hızıdır.

Tekrarlı okuma yapılırken okunan materyalin anlaşılması önemlidir. Okumada akıcılık anlamayı kapsamalıdır

Etkinlik 6.4: Hızlı okuma

Tipik bir hızlı okuma çalışması her biri eşit zorluk derecesinde yirmi pasajdan ve her pasaj ile ilgili çoktan seçmeli okuduğunu anlama sorularından oluşur. Okuma parçaları, kontrollü kelimeler kullanılarak yazılır, böylece içlerinde bilmediğiniz hiçbir kelime ile karşılaşmazsınız. Bir okuma parçası seçin, zamanı not edin veya bir kronometre başlatın ve pasajı makul bir hızı muhafaza ederek sessizce okuyun. Parçanın sonuna geldiğinizde, okuduğunuz zamana dikkat edin ve anlama sorularını cevaplamak için sayfayı çevirin. Soruları cevaplarken, parçaya geri dönmeyin. Sonra cevap anahtarını alın ve soruların cevaplarını puanlayın. Metni okuma zamanını bir tablo kullanarak dakika başına okunan kelimelere dönüştürün ve bu hızı okuma hızı grafiğinize girin. Anlama puanınızı anlama grafiğinize girin. Tüm bunlar sadece birkaç dakikanızı alır.

Ardından birkaç gün sonra hız ve anlamayı ölçen farklı bir parça okuyun; yirmi metin okunana kadar devam edin.

Böyle hızlı okuma çalışmaları, okuma hızınızı %50 artırmanıza yardımcı olur ve belki de okuma hızınızı iki katına çıkarabilir. Hedef, dakikada yaklaşık 250 kelimelik okuma hızı ve 10 üzerinden yaklaşık 7 veya 8'lik anlama puanıdır.

• Yazmada akıcılığı geliştirmek

Yazmada akıcılık, öğrenmekte olduğunuz dilde yazılı sınavlara girmek zorunda kalmanız durumunda özellikle önemlidir. Yazmada akıcılığı geliştirmek için kullanabileceğiniz iki yararlı yöntem var - 10 dakika yazma ve tekrarlı yazma.

Etkinlik 6.5: 10 dakika yazma.

10 dakikalık bir yazı yazarken, ilgilendiğiniz bir şey hakkında yazmak için kolay bir konu seçin. Dijital bir kronometre uygulaması kullanın (telefonunuzda var olan kronometre gibi) ve tam olarak 10 dakika yazın. Bu süre içinde olabildiğince fazla yazmaya çalışın. Tam 10 dakika sonunda, yazdığınız kelimelerin sayısını sayın ve bir grafiğe bu rakamı girin. Haftada iki veya üç kez 10 dakika yazın.

Bu akıcılık geliştirme faaliyeti olduğu için, yaptığınız hatalar yüzünden endişelenmeyin, yalnızca daha fazla yazmaya konsantre olun.

Bu, bir öğretmen olmadan yapılabilecek kolay bir etkinliktir. Diğer akıcılığı geliştirme etkinliklerinde de olduğu gibi, yazmanızı yavaşlatabileceğinden hatalar konusunda çok fazla endişelenmemelisiniz.

Etkinlik 6.6: Tekrarlı yazı

Tekrarlı yazı, cevaplamanız gereken soru türlerini bildiğiniz sınavlara girecekseniz ve cevaplarını hazırlayabildiğiniz sınavlar için özellikle yararlıdır. Ayrıca sıklıkla yapmanız gereken yazılı ödevler için de yararlıdır.

Tekrarlı yazı, bir yazı yazmayı, bunun kontrol edilmesini ve düzeltilmesini, düzeltilmiş metne dikkatli bir şekilde bakmayı, sonra onu bir kenara bırakmayı ve sonra tekrar bellekten yazmayı içermektedir. Yazmayı tamamladığınızda yazınızı orijinaliyle karşılaştırarak kontrol edebilirsiniz (bkz. Etkinlik 5.2: Gecikmiş kopyalama benzer bir etkinlik için). Aynı yazı en az iki ya da üç kez tekrar yazılmalıdır, böylece son yazma akıcı bir şekilde yapılabilir.

Çok düşük düzeyde bir yeterlik düzeyinde akıcılığı geliştirme yollarından biri, yararlı ifadeleri ve cümleleri ezberlemektir (bkz. **Etkinlik 4.1: Ezberlenmiş cümleler ve diyaloglar**). Bu ezberleme üretilen şeylerin doğru olmasını sağlar ve alıştırma yapmak yoluyla akıcı bir şekilde üretilir. Ezberlemeye en elverişli cümleler ve ifadeler hayatta kalma kelimelerinin içindedir. Bununla birlikte, dili neden öğrendiğinizi ve onu kullanmak zorunda olduğunuz durumları göz önüne almak ve bu kullanımlarla ilgili yararlı cümleleri ve ifadeleri ezberlemek önemlidir.

Dil yeterliliğinin her aşamasında, öğrendiklerinizi akıcı bir şekilde kullanabilmelisiniz.

Şu ana kadar, temel ilkeler listemizde 2 numara olan öğrenmenin dört unsurunu tamamladık. Bir sonraki bölümde, ilke 3'ü - öğrenmeye yardımcı koşulları yerine getirin - inceleyeceğiz.

Bu bölümün amacı, dil öğrenimi için önerilen etkinliklerin çoğunun arkasındaki öğrenme koşullarını anlamanıza yardımcı olmaktır. Bu koşulları anlayarak, bu etkinlikleri iyi kullanabilir hale geleceksiniz. Bir şeyi neden yaptığınızı bilmek, onu yapma tarzınızı geliştirebilir.

• Öğrenme koşulları

Bir şey ne kadar çok şey tekrarlanırsa, öğrenilmesi o kadar çok muhtemeldir.

Tekrarlama, aralıklı olursa en iyi sonucu verir. Yani, bütün tekrarların kısa süre içinde birlikte olmaları yerine, tekrarlar arasında makul bir süre olmalıdır. Bir kelime daha iyi bilinir olduğunda, tekrar aralığı da oldukça uzun olmalıdır, birkaç hafta veya ay gibi. İyi tasarlanmış kelime kartı (flash card) programları artan aralıklı tekrarlar fikrini uygular. Okuma yaptığımız zaman, aralıklı tekrar etme eğilimi de gösteririz.

Tekrarlamanın etkileri, her tekrara nitelikli dikkat eklenirse güçlenir. Nitelik eklemenin önemli ve kolay bir yolu geri getirmedir. Geri getirme, daha önce gördüğünüz bir şeyi aklınıza getirmektir. Örneğin, bir nesnenin adını duymanın ardından, birkaç dakika sonra o adın ne olduğunu hatırlamaya çalışırsınız. Her başarılı geri getirme, kelimenin biçimi ve anlamı arasındaki bağlantıyı güçlendirir. Ne kadar çok başarılı geri getirme olursa, öğrenme o kadar iyi olacaktır. Bir kelimeyi ve anlamını birlikte görürseniz, bunun bir geri getirme olmadığına dikkat edin çünkü anlamı veya kelimeyi hatırlamak zorunda kalmazsınız. Örneğin sözlükte bir sözcük aramak üzereyseniz ve daha önce bu kelimeye baktığınızı biliyorsanız, bakmadan önce anlamını hatırlamaya çalışarak birkaç saniye harcamak iyi olur. Sözcük kartlarını veya flash kart programlarını planlı olarak kelimeleri öğrenmenin bir yolu olarak kullanmanın temel nedenlerinden biri, bu yöntemlerin geri getirmeyi desteklemesidir. Kelimenin biçimi görürsünüz, ardından dener ve anlamını geri getirmeye çalışırsınız ya da anlamı görürsünüz ve dener, kelimenin biçimini geri getirmeye çalışırsınız. Öğrenmenin gerçekleşmesi için belirli bir tekrar sayısı yoktur, ancak bu sayı en az sekiz olmalıdır, daha fazlası daha iyi olacaktır.

Tekrarlamayı kaliteli kılmanın bir başka yolu, farklı metinlerde karşılaşmalar ve farklı kullanımlardır. Farklı metinlerde karşılaşmalar, aynı kelimeyle tekrar okumada ve yazmada değişik biçimlerde, değişik bağlamlarda, ve değişik anlamlarla karşılaşmayı içerir.

Farklı biçimler, kelimenin, tekil ve çoğul veya şimdiki zaman ve geçmiş zaman gibi, farklı sonekleri olabilmesi demektir. *Farklı bağlamlar*, kelimenin farklı bir dilbilgisel işlevle veya önceden öğrenilen farklı kelimelerle bağlantılı olarak kullanılması anlamına gelir.

Örneğin, *cry* (ağlamak) kelimesini ilk olarak *The child cried and cried* (Çocuk ağladı da ağladı) cümlesinde görürüz. Bu kelime ile karşılaştığımız bir sonraki seferde, *Stop there, he cried* (Dur orada diye bağırdı) bildirme fiili olarak görebiliriz. *Farklı anlamlar*, kelimenin çekirdek anlamıyla hala ilgili olan, biraz veya çok farklı bir anlamla kullanıldığı anlamına gelir. Örneğin, *sweet* (tatlı) kelimesiyle bu kelime lezzete atıfta bulunduğu karşılaşılabirsiniz ve daha sonra bu kelimeyle birisinin yüzüne atıfta bulunduğu tekrar karşılaşılabirsiniz. Farklılaşmanın değişik dereceleri vardır ve karşılaşmalar ne kadar farklı olursa, o kelimenin hatırlanması o kadar daha olasıdır. Şu ana kadar farklı metinlerde karşılaşmalara dinleme ve okuma alanlarında baktık.

Farklı kullanımlar konuşma ve yazmada da görülür. Bir kelimeyi ne kadar fazla farklı şekilde kullanırsak, onu hatırlamamız o denli muhtemeldir. Farklı kullanımlar, farklı metinlerde karşılaşmalardan çok daha güçlü etkilere sahiptir.

Şimdiye dek tekrarlamayı, geri getirmeyi ve farklı metinlerde karşılaşmalar ile farklı kullanımları ele aldık. Öğrenmeye, en azından bazı öğrenciler için, görsel imgelerin dil öğeleri ve dil kullanımı ile ilişkilendirilmesiyle de yardımcı olunur. Dili iş yapmak için kullandığımızda, bu kullanım görsel çağrışımlar yapar ve muhtemelen öğrenmeye yardımcı olur. Bir öğrenme teorisi olan ikili kodlama teorisi, görsel ve dilsel olarak işleme tabi tutulan nesnelerin bu iki yoldan yalnızca birinde kodlananlardan daha iyi hatırlanacağını söylemektedir. Bununla birlikte, resimler, öğrenilmesi gereken dil öğelerinden daha fazla dikkat çekiyorsa olumsuz bir etkiye sahip olabilir.

Amaçlı dikkat, öğrenmeyi etkileyen önemli bir koşuldur.

• Öğrenme koşullarını yerine getirmek

Tekrarlama, öğrenmede çok önemli olduğu için, aynı etkinlikleri defalarca tekrarlamamanın yollarını keşfetmek iyidir. Bu tekrarlama, mümkün olduğunda geri getirmeyi içermelidir ve biraz farklı olmalıdır ki farklı kullanımlar için fırsat olsun. İşte tekrar yapmanın bazı yolları:

- 1 Daha önce okuduğunuz bir kitabı yeniden okuyun
- 2 Daha önce okuduğunuz bir kitabın metnini dinleyin. Kitap elektronik ortamdaysa, bunu yapmak için metni konuşmaya çeviren (text-to-speech) bir program kullanabilirsiniz. Project Gutenberg gibi bazı web siteleri aynı metnin hem yazılı hem de sözlü versiyonlarına sahiptir.
- 3 İlişkilendirilmiş becerilere dair etkinlikler yapın (Bkz. **Etkinlik 7.1**). Yani, okuduğunuz şeyler hakkında yazın, yazdıklarınız hakkında konuşun.
- 4 Birkaç gün veya hafta önce yaptığınız şeylere geri dönmeye devam edin.

Etkinlik 7.1: İlişkilendirilmiş beceriler etkinlikleri

İlişkilendirilmiş beceriler etkinlikleri, dil öğrenimi için en yararlı etkinlikler arasındadır. Bu etkinlikler aynı içeriğe sahip materyali üç farklı beceriyle çalışmayı içerir, örneğin bir parçayı okuma, ardından o parçayı dinleme ve ardından parça hakkında yazı yazma. Aynı malzeme üzerinde yoğunlaşıldığından, tekrarlama için birçok fırsat mevcuttur. Bu tekrarlar sayesinde yapılacak işler daha kolay hale gelir; öyle ki ilişkilendirilmiş beceriler etkinliklerinin üçüncü aşamasına geldiğiniz zaman, bu aşama akıcılığı geliştirme etkinliklerinin özelliklerini taşır.

Dört beceri dinleme, konuşma, okuma ile yazmayı içerir ve bir ilişkilendirilmiş beceriler etkinliğinde bu dört beceriden üçü olmalıdır. Bir ilişkilendirilmiş beceriler etkinliğinin başarısı, aynı içeriğe sahip materyalin, etkinliğin üç bölümünün her birinde ne kadar benzer şekilde tekrar edildiğine bağlı olacaktır.

• Öğretmenden en iyi şekilde yararlanmak

Her ne kadar kendi kendinize bir dili öğrenmeniz mümkünse de, bir öğretmeninizin olmasının bariz avantajları vardır. Bir öğretmenin var olmasının avantajlarına, dinleme, konuşma, okuma ve yazma becerilerinin dördünde ve planlı öğrenme de hangi etkinliklerin öğretmenin varlığıyla faydalı olabileceğinin üzerinde durarak bakalım.

Dinleme yapmak için, öğretmen konuşmayı yazılı hale getirme (transkripsiyon) etkinliğinde sözlü metinleri kaydedebilir. Bu, dil özelliklerini anlamaya çalışırken iyi telaffuz edilmiş girdi elde edeceğiniz anlamına gelir. Bir öğretmen, sayılar, ifadeler ve faydalı cümlelerle akıcılığa katkıda bulunmaya ve onu geliştirmeye çok yardımcı olur (**Etkinlik 4.1 Ezberlenmiş cümleler veya diyaloglar**). Öğretmen aynı zamanda anlam odaklı dinleme ve konuşma konusunda pratik yapma olanağı sağlayan iletişim etkinliklerinde çok destekleyici bir partner olabilir. Bu tür bir konuşma ile derse başlamak, özellikle diyalog önceki derslerde işlenen materyal ile ilgili olduğunda, genellikle yararlıdır.

Konuşma için, sohbet uygulamasına ek olarak, öğretmeninizle konu günlüğünüz hakkında konuşabilir (**Etkinlik 8.1**), hazırladığınız konuşmalarınızdaki dili kontrol ettirebilir (**Etkinlik 4.3**), telaffuz pratiği yapabilir ve öğretmeni başlangıç seviyesinde konuşmada akıcılık kazanmak amaçlı ezberlenecek yararlı ifade ve cümleler için yararlı bir kaynak olarak kullanabilirsiniz.

Öğretmeni 4/3/2 akıcılığı geliştirme etkinliğinin varyasyonlarında partneriniz olarak da kullanabilirsiniz. Bu etkinliğin esası, uygulama yapmak istediğiniz materyalin tekrarlı geri getirilmesidir ve aynı materyali aynı dinleyiciye, öğretmene, tekrarlamak zorunda kalsanız da, öğretmenin etkinlikten sonra size yararlı geribildirim vermesi muhtemeldir ve söylediklerinizi ilk defa telaffuz ettiğinizde hatalarınızı düzeltmek için de size yardımcı olur.

Okuma konusunda, öğretmen yoğun okumada (**Etkinlik 5.3**), kelimeleri ve dilbilgisi konularını anlama da dahil olmak üzere, yaşadığınız okuma sorunlarını hallederek, size yardımcı olabilir.

Yazma konusunda, öğretmen sıklıkla üretmeniz gereken önemli yazılı metinlerini düzeltmenize yardımcı olarak yazdıklarınızla ilgili geribildirim sağlayabilir.

Özel öğretmenlerin kendi ders planları ve öğretim fikirleriyle gelmeleri muhtemeldir ve eğer siz anlam odaklı girdi, anlam odaklı çıktı, dil odaklı öğrenme ve akıcılık geliştirme unsurları arasında öğrenme fırsatları dengesi oluşturmada öğretmeninize bir dereceye kadar rehberlik edebiliyorsanız, bu yararlı olur.

Özel bir öğretmenle çalışmıyorsanız, ancak bir yabancı dil sınıfının parçasıysanız, öğretmenin en azından dersin bir kısmını öğrencilerin ihtiyaç ve fikirlerini dikkate alarak oluşturduğu üzerinde uzlaşmış bir öğretim programı kullanarak işlemeye gönüllü olup olmadığını görmek faydalı olabilir.

Uzlaşmış bir öğretim programı öğretmen ve öğrencilerin ders saatini nasıl değerlendireceklerine karar vermek için birbirleriyle anlaştıkları zaman var olur. Uzlaşmış bir öğretim programını tanıtmanın tipik yolu öğretmenin dersi birkaç gün veya hafta öğretmesi ve daha sonra öğrencilerin o zaman diliminde sınıfta yapılan şeyleri hatırlamalarına yardım etmesi ve bunları tahtada sıralamasıdır. Öğretmen daha sonra “sınıfta neler yapabileceğimizi gördünüz; şimdi birbirinizle konuşmanızı ve bundan sonra önümüzdeki bir iki hafta içerisinde ne yapmak istediğinizi anlayabilmem için benimle konuşmanızı istiyorum” der. Öğretmen tahtaya boş bir zaman çizelgesi koyarsa ortaya çıkan tartışma daha yararlı olacaktır. Bu, öğrencilerin sınırsız bir öneri listesi sunamayacaklarını, önerilerini ders zamanına uydurmaları gerektiğini görmelerini sağlar. Çeşitli önerileri müzakere ettikten sonra, öğretmen gelecek bir veya iki hafta içinde önerileri uygulamaya koyar ve o sürenin sonu geldiğinde tekrar müzakere yapılabilir.

Bu uzlaşma, sınıf etkinliklerinin ve içeriğinin öğrencilerin ihtiyaçlarını karşılamasını sağlar ve uzlaşmış bir öğretim programı öğretmene çok faydalı geri bildirim verebilir.

Uzlaşmış bir öğretim programıyla ilgili en büyük sorunlardan biri, öğrencilerin bir dil öğrenirken var olan olasılıkların farkında olmamalarıdır. Bu kitabı okuyarak, umarız artık bu tür olasılıkların farkında olmuştunuzdur ve bu nedenle bir öğretim programının müzakeresinde bilgili ve çok yararlı bir rol oynayabilirsiniz.

Tüm öğretmenler, neyin öğretilmesi gerektiğine ve nasıl öğretileceğine karar vermede aktif bir rol oynayan öğrencileri hoş karşılamaz. Öte yandan, pek çok öğretmen bunu memnuniyetle karşılar, çünkü bu işlerini kolaylaştırır ve öğrencilerin derslerden memnun olmasını sağlar.

• Öğretmen ne kadar gereklidir?

Öğretmenin en önemli görevi, dört unsur için bir öğrenme fırsatları dengesinin kurulmasını ve böylece öğrenmenin her aşamasında en yararlı materyal ile buluşulmasını planlamaktır. Öğrenciler bu planlamayı kendileri yapabilir, ancak öğrendikleri dil hakkında bilgi sahibi olmaları gerekir. Bilgili bir öğretmen bu noktada çok yardımcı olabilir.

Öğretmenin bir sonraki en önemli görevi organizasyondur. Dört unsur ilkesine göre, öğrenme süresinin dörtte üçü, dili iletişimsel amaçlar için (anlam odaklı girdi, anlam odaklı çıktı, akıcılığı geliştirme) kullanarak size en uygun seviyede harcanmalıdır. Bir öğretmen, bu iletişimsel etkinliği sağlayan etkinliklerin seçiminde ve organize edilmesinde önemli bir rol oynayabilir. Özel bir öğretmenle bire bir çalışırken, öğretmen çok destekleyici bir iletişim partneri olabilir.

Bir öğretmen, özellikle dil odaklı öğrenme yaparken yararlıdır. Öğretmen, örnek alabileceğiniz doğru telaffuz ve dilbilgisi kullanım modelleri sağlayabilir. Öğretmen aynı zamanda hatalarla ilgili geribildirim sağlayabilir, sözcükleri ve dilbilgisiyle ilgili zorlukları açıklar ve uygun dil kullanımını modelleyebilir. Öğretmen yararlı kültürel bilgiler de sağlayabilir.

Genel olarak, iyi bir öğretmen, bir dili öğrenirken çok değerlidir. Bununla birlikte, iyi bilgilendirilmiş bir öğrenci, öğretmenin yapacağı birçok işi yapabilir; bu kitabın bir amacı, öğrencilerin dil öğrenimi hakkında daha fazla bilgi sahibi olmalarına yardımcı olmaktır.

Bu kitabın bir sonraki ve son bölümünde, dili öğrenme meşguliyetine devam etmeyi içeren dördüncü ilkeye bakacağız.

• Başka bir dili öğrenmek ne kadar sürer?

Aşağıdaki bilgiler doğrudan Pimsleur (1980)'den alınmıştır. Amerika Birleşik Devletleri Dışişleri Bakanlığı Dış Hizmet Enstitüsü (DHE), öğrettiği dilleri, yıllar boyunca öğrenenlerin yaşadığı zorluklara dayanarak değerlendirmektedir. Grup 1 "en kolay", Grup 4 "en zor" olanlardır (Tablo 8.1).

Doğal olarak, zor bir dili öğrenen bir kişinin, kolay bir dil öğrenen bir kişiye göre aynı seviyede yeterliliğe erişmesi daha fazla zaman alacaktır. Tablo 8.2 beş yeterlilik seviyesini kısaca açıklamaktadır.

"DHE araştırmacıları, çeşitli eğitim sürelerinden sonra öğrencilerinin aldığı puanları kaydederek, üç yıllık bir süre boyunca tüm öğrencilerinin performansını incelemiştir. Tablo 8.3, "kolay" diller ve "zor" diller için sonuçları göstermektedir.

Pimsleur, bu rakamların haftada 30 saatlik yüksek kaliteli, yoğun bir öğretim üzerine kurulduğuna dikkat çekiyor. Belirli bir zaman aralığında nelerin başarılabilirliği hakkındaki bilgi, bir kursun amaçlarının gerçekçi mi olduğu yoksa değiştirilmesinin gerekli olup olmadığı veya normal ders saatleri dışında çalışma için fazladan zaman yaratılmasının gerekip gerekmediği hakkında kabaca bir bilgi sağlar.

Tablo 8.1 Anadili İngilizce olanların dil zorluk derecelendirmeleri

Grup 1 (En kolay)	Grup 2	Grup 3	Grup 4 (En zor)
Fransızca Almanca Endonezce İtalyanca Portekizce Rumence İspanyolca Savahilice	Bulgarca Birmanca Yunanca Hintçe Farsça Urduca	Amharca Kamboçyaca Çekce Fince İbranice Macarca Laoca Lehce Rusça Sırp-Hırvatca Tayca Türkçe Vietnamca	Arapça Çince Japonca Korece

Tablo 8.2 Sosyal ve ticari amaçlar için ustalık dereceleri

- 1. Temel yeterlilik.** Kişi, rutin seyahat ihtiyaçlarını ve minimum nezaket şartlarını yerine getirebilir.
- 2. Sınırlı çalışma yeterliliği.** Kişi, rutin sosyal talepleri ve sınırlı iş gereksinimlerini karşılayabilir..
- 3. Minimum mesleki yeterlilik.** Kişi, dili yeterli yapısal doğruluk ve kelime ile pratik, sosyal ve mesleki konularda resmi veya gayri resmi konuşmalarda etkin biçimde katılarak konuşur.
- 4. Tam mesleki yeterlilik.** Kişi normalde mesleki ihtiyaçlarla ilgili olan her seviyede dili akıcı ve doğru şekilde kullanır.
- 5. Anadilde veya ikidilde yeterlilik.** Kişi, anadilini konuşan eğitimli bir bireyin konuşma yeterliliğine sahiptir.

Yani, anadili İngilizce olan bir kişi Arapça gibi zor bir dili yoğun bir kursta sınırlı çalışma yeterliliği seviyesinde öğrenmek isterse, o öğrencinin bu seviyeye ulaşması yaklaşık 24 hafta sürer.

Tablo 8.3 “Kolay” ve “Zor” olan diller için öğrenme oranları

“Kolay” Diller		“Zor” diller	
Belirlenen eğitim sürelerinden sonra bir Grup 1 dili konuşan DHE öğrencilerinin yeterlilik değerlendirmeleri		Belirlenen eğitim sürelerinden sonra bir Grup 2-4 dili konuşan DHE öğrencilerinin yeterlilik değerlendirmeleri	
Eğitim süresi	Değerlendirme	Eğitim süresi	Değerlendirme
8 hafta (240 saat)	1/1+	12 hafta (360 saat)	1/1+
16 hafta (480 saat)	2	24 hafta (720 saat)	1+/2
24 hafta (720 saat)	2+	44 hafta (1320 saat)	2/2+/3

Bu rakamlar başka bir dili öğrenen ve İngilizceyi ana dili olarak konuşanlar için geçerlidir. Belki de tablolardaki bilgilerin öbür türlü de geçerli olması söz konusudur. Bunun nedeni, Japonca anadili olarak İngilizceyi konuşanlar için zor bir dil olarak sınıflandırıldığı için, İngilizcenin de Japonca'yı ana dili olarak konuşanlar için zor bir dil olması ve İsveççeyi anadili olarak konuşanlar için ise muhtemelen kolay bir dil olmasıdır.

Başka dilleri ana dili olarak konuşanların farklı dilleri öğrenirken karşılaştıkları farklı zorluk seviyelerinin nedenlerini düşünmek ilginçtir. Bariz bir farklılık, o dilin yazma sistemidir. Tablo 8.1'deki Grup 3 ve Grup 4'teki birçok dil, İngilizcenin alfabesinden farklı bir yazı sistemi kullanmaktadır. Korece ve Tayca gibi yazım sistemlerinden bazıları tüm kelimeleri simgeleyen Çince veya Japoncaya göre, öğrenmeyi daha kolay hale getiren bir alfabe kullanır. Bir başka fark telaffuzdur. Vietnamca ve Mandarin gibi diller alçak ton, yüksek ton, alçalan ton veya yükselen ton gibi tonlar kullanır ve her kelimenin uygun tonla söylenmesi gerekir. Telaffuz ile ilgili bir başka fark, dilin vurgu zamanlamalı mı yoksa hece zamanlamalı olup olmadığıdır. İngilizce, vurgular arasında aşağı yukarı eşit zaman aralığı olan vurgu zamanlı bir dildir. Endonezce, heceler arasında aşağı yukarı eşit zaman aralığı olan hece zamanlamalı bir dildir. Bu farklı zamanlama türleri nedeniyle, bir dili konuşan bir kişinin kulağına, diğer dili konuşanlar çok hızlı bir şekilde konuşuyormuş gibi gelir.

Bir başka zorluk kaynağı da, diller arasındaki ilişkinin tarihe dayanan yakınlığıdır. İngilizce, İsveççe, Hollandaca, Fransızca, İtalyanca ve İspanyolca ile yakından ilişkilidir. Bu diller kökü aynı olan (cognate) dediğimiz birçok benzer kelimeyi paylaşırlar ve bu kelimeler kişinin kelime öğrenmesini daha kolaylaştırır. İngilizce kelime dağarcığının %60'ı Fransızca, Latince veya Yunancadan gelir. Şimdilerde, farklı dilleri konuşan kişiler arasında temasın fazla olması ve özellikle İngilizcenin küresel etkisi nedeniyle, birçok İngilizce kelime başka dilleri konuşanlar tarafından ödünç alınmaktadır. Bu aktarmalar, genellikle kelimenin biçiminde değişikliklerle sonuçlanır ancak bu kelimeler genellikle tanınabilir. Sık sık anlam değişiklikleri de olur. Aşağıdaki kelimeler Japoncada kullanılmaktadır ve İngilizceden ödünç alınmıştır. Anlamlarını tahmin edebilir misiniz? apato, kisu, hamberga, warudo siris. Bu kelimeler apartman, öpücük, hamburger, dünya serisi (beyzbolda) demektir.

Sözcük oluşturma sistemi, dilden dile büyük ölçüde farklılık gösterebilir. Fransızca Latince ve Yunanca gibi İngilizce de sözcüklerinin çoğunda önek, kök ve sonek kullanır. Fince ve Macarca, çok çeşitli anlamları belirtmek için birçok son ek kullanır.

Dilbilgisel farklılıklar da temel bir zorluk kaynağı olabilir. İngilizce öğrenen birisi, İngilizce zaman sistemi (geçmiş zaman ve şimdiki zaman), tekil ve çoğul, sayılabilir ve sayılamayan isimler ve İngilizce tanımlıklar (*a* ve *the*) ile uğraşmak zorundadır. Malayca öğrenen bir kişi, özel bir sınıflandırma kelimesinin belirli isimlerle kaç tane olduğunu belirtmek için kullanılması gereken sınıflandırıcıların kullanımıyla uğraşmak zorundadır. Örneğin, six sheets of paper (altı sayfa kâğıt), three sticks of matches (üç kibrit çöpü), four animals of cows (dört inek hayvanı) diyoruz, altı çizili kelimelerin her biri belirli bir isim için uygun sınıflandırıcıdır.

Ana diliniz hakkındaki bilgilerinizin başka bir dili öğrenmenin zorluğu üzerinde önemli bir etkisi vardır ve bu etki öbür dili hayatınızın ilerleyen yıllarında öğrendiğinizde ve ikinci dil yerine yabancı dil olarak öğrendiğinizde daha belirgin hale gelir.

Bir dili öğrenmek bu nedenle büyük bir iştir ve bunu iyi öğrenmek birkaç yıl alacaktır. Bundan dolayı, dil öğrenmeye ve onu kullanabilmek için bulabileceğiniz fırsatları kullanmaya devam etmeniz önemlidir. Bu sebepten, öğrenmeyle ilgili kendinizi son derece motive tutmanız ve öğrenmede başarılı olma şansınız konusunda olumlu görüşlere sahip olmanız iyidir. Şimdi kendinizi motive etmek için neler yapabileceğinizi inceleyelim.

• Motive Kalın

Yapılması gereken iyi bir şey, dili öğrenmede başarılı olan diğer öğrencilerle konuşmak ve bunları başarılı kılan şeyler hakkında ve kendi öğrenmeleri sırasında neyi yararlı buldukları konusunda onlardan tavsiye almaktır. Bu tavsiyeyi Bölüm 7'de açıklanan koşullarla karşılaştırarak dikkatle düşünmelisiniz.

Başka bir dili öğrenmek uzun vadeli bir proje olduğu için, onu kısa vadeli hedeflere ayırmak motive edici olabilir. Kısa vadeli apaçık bir hedef, her hafta belirli bir sayıda kelime öğrenmeye karar vermektir (örneğin haftada 20 kelime). Bir yıl boyunca, bu rakam İngilizceyi ana dili olarak konuşanların öğrenme oranı olan yaklaşık 1000 kelimeye ulaşır. Bu öğrenmeyi yaparken, Bölüm 5'te kelime kartları kullanarak yapılan amaçlı öğrenme ile ilgili ilkeleri uygulamayı unutmayın. Kısa vadeli bir diğer hedef ise, her hafta doğru seviyede belli miktarda okuma yapmaktır. Dil öğreniminin ilk aşamalarında, toplamda haftada bir saat ya da iki saat arasında haftanın her günü (günde yaklaşık 20 dakika) bir okuma yapmanın, özellikle okunan materyal çok fazla bilinmeyen kelime içermiyorsa, öğrenme üzerinde çok iyi etkileri olabilir. Benzer şekilde, haftalık düzenli olarak dinleme hedefleri belirlemek, anlaşılabilir girdi miktarını büyük ölçüde artırabilir. Bitirdiğiniz işleri işaretlemek yoluyla bu haftalık çalışmanın kısa bir kaydını tutarsanız, bu motivasyonunuzu arttırır. Kendinize, bazı günler yalnızca birkaç dakikanızı harcasanız bile her gün dil öğrenme ve onu kullanma kuralı koyabilirsiniz. Büyük işler birçok küçük adımla tamamlanır.

Öğrendiğiniz dil öğeleri, sizinle açıkça alakalı olmalıdır ve dili kullanmak istediğiniz durumlarla ilgili olarak biraz düşünce üretmeniz gerekir ki, bu durumların hepsinin öğrenmenize dahil olduğundan emin olabilesiniz. Tablo 8.4, dikkate almak isteyebileceğiniz yaygın ve yararlı durumların bir listesini içermektedir.

Tablo 8.4 Yaygın konuşma dili kullanma durumları

• Hava durumu hakkında konuşmak • Kendiniz ve işiniz hakkında konuşmak • Aileniz hakkında konuşmak • Hobileriniz hakkında konuşmak • Son zamanlarda yaptıklarınız hakkında konuşmak • Bir film hakkında konuşmak • Bir kitap hakkında konuşmak • Bir TV programı hakkında konuşmak • Son seyahatiniz hakkında konuşmak • Doğduğunuz şehir hakkında konuşmak	• Ülkeniz hakkında konuşmak • Yol tarif etmek • Yol tarifi sormak • Toplu taşıma hakkında soru sormak • Postaneyi kullanmak • Bankayı kullanmak • Toplu taşıma araçlarını kullanmalı • Bir lokantada yemek yemek • Paket servis yiyecekleri satın almak • Telefon kullanmak
---	---

Bu gibi durumlarda ihtiyaç duyacağınız kelimelere ve cümlelere karar verebilir, bunları ezberler ve bunlarla alıştırmayı yapabilirsiniz.

Bu kitabı okuyorsanız, önemli bir motivasyon ilkesini takip ediyorsunuz demektir - nasıl öğreneceğini öğren. Dil öğrenimi dahil olmak üzere öğrenmeyle ilgili çok sayıda araştırma mevcuttur ve bu kitabın amacı, bu araştırmaların bulgularından bazılarını uygulanabilecek bir şekilde açıklamaktır. Eğer bir şeyleri neden belirli bir şekilde öğrendiğinizi anlarsanız, bu sizin güveninizi ve öğrenmeyi gerçekleştirirken kullandığınız kabiliyetinizi artırır. Örneğin, öğrenme koşulları hakkında olan Bölüm 7'de, aralıklı öğrenmenin önemine baktık. Aralıklı öğrenme, toplu öğrenmeden çok daha fazla ve çok daha sağlam öğrenme ile sonuçlanır. Dili iyi öğrenen kişiler kendi öğrenmeleri ile ilgili sorumluluğu üstlenirler ve öğretmenlerinin kendileri için öğrenmelerini organize etmelerine tamamen bağımlı kalmazlar. Kendi öğrenmeniz için sorumluluk alma konusunda kapsamlı bir çalışma alanı vardır ve buna öğrenen özerkliği denir.

Farklı öğrencilerin farklı öğrenme stilleri vardır, ancak hangi öğrenme stilini tercih ettiyseniz, ona uyarlanması gereken önemli öğrenme ilkeleri de vardır. Not 8.1, bu kitapta incelediğimiz ilkeleri listelemiştir.

Not 8.1: Dil öğrenmenin en önemli ilkeleleri nelerdir?

1. İhtiyaçlarınızın neler olduğuna karar verin ve dilde sıkça çıkan öğelere özellikle dikkat ederek sizin için en yararlı olan şeyleri öğrenin.
2. Öğrenme sürecinizi anlam odaklı girdi, anlam odaklı çıktı, dil odaklı öğrenme ve akıcılık gelişimi adlı dört ana unsur arasında dengede tutun.

3. Özellikle etkili dil öğrenme etkinlikleri kullanarak, öğrenmeye yardımcı olacak koşulları yerine getirin - bilhassa aralıklı tekrarlama, geri getirme, farklı metinlerde karşılaşmalar ve farklı kullanımlar, ayrıntılandırma ve planlı ilgiyi.
4. Motive kalın ve kısa vadeli hedefler belirleyerek, her gün dil öğrenmek için bir şeyler yaparak, yararlı şeyleri öğrenerek, öğrenme hakkında bilgi sahibi olarak, dil hakkında bilgi sahibi olarak, ve bir uzmanın göstereceği kadar ilgi göstererek, çok çalışın.
5. Öğrenmeniz gereken dil becerilerini (dinleme, konuşma, okuma ve yazma) kullanmaya çok zaman ayırın.
6. Eşanlamlılar, zıt anlamlılar, ve bir kelime grubunun üyeleri gibi anlam bakımından birbirleriyle ilişkili öğeleri ayırarak karıştırmanın olmasını önleyin.
7. Nasıl öğrenileceğini öğrenerek, açıkça başarılabilir hedefler koyarak ve öğrenmenizi izleyerek kendi öğrenmenizle ilgili sorumluluğu üstlenin.
8. Bildiğiniz şeyleri kullanmak ve uygulamak için her olasılığı değerlendirin. Bu fırsatlar sınıf dışında sınırlı olsalar da, internet artık bu tür fırsatlar açısından bir bolluk sağlamaktadır. Buna ek olarak, yurt dışı seyahatin nispeten kolay olması, öğrenmekte olduğunuz dili konuşan ülkeleri ziyaret etmenizi de mümkün kılar ve böyle deneyimler için dikkatli bir şekilde hazırlanırsanız, bunlardan oldukça kazançlı çıkabilirsiniz.

Bazı araştırmacılar, dil öğrenmeyle ilgili ilkeler önermiştir (Ellis, 2005; Krahnke ve Christison, 1983; Nation ve Macalister, 2009) ve bu farklı önermeler en azından kısmen birbirleriyle örtüşürler.

Bir dili öğrenmek, başlı başına ilginç bir etkinliktir. Yani, gördüğümüz gibi, bir dili öğrenirken işe yarayan ilkeleri göz önünde bulundurmak yararlıdır; ayrıca, dilin doğası ve öğrenmekte olduğunuz dil hakkında bilgi sahibi olmak ve o dili konuşanların geleneklerine göre o dilin nasıl kullanıldığını öğrenmek de ilginçtir. Dikkat etmeniz konular aşağıdakileri kapsar - dil aileleri (Yabancı dil hangi dil ailesine mensuptur? Bu ailenin içindeki diğer diller nelerdir? Bu diller tarihsel olarak birbirleriyle nasıl ilişkilidir?), kelime oluşturma (Dil ön ek ve son ekler kullanıyor mu? En çok kullanılanlar hangileridir? Sözlükler her kelimenin parçalarının analizini içeriyor mu?), sınıflandırıcılar (Dil sınıflandırıcılar kullanıyor mu? Daha genel amaçlı sınıflandırıcılar nelerdir?), insanlar yemek yeme, karşılaşma, veda etme, teşekkür etme, bir teklifi reddetme, hediye verme ve hediye alma gibi yaygın kültürel durumlarda ne söylüyor ve ne yapıyorlar? Dil ile ilgili bu tür bilgiler, en azından dil öğrenmenin başlarında kişinin kendi ana dili yoluyla edinilebilir. Bunun amacı, planlı dil öğrenmeyi daha analitik ve etkili hale getirecek bilgiyi geliştirmektir.

Dili kullanma konusunda bir uzmanın kendi konusuna gösterdiği ilgi gibi bir ilgi geliştirirseniz motivasyonunuzu da yüksek tutulabilirsiniz (bkz. **Etkinlik 8.1: Konu günlükleri**). Konu günlükleri ile ilgili tehlike, uzmanlık gerektiren bir alanda yer alan yeni kelimelerin büyük bir kısmının teknik kelime olmasıdır. Bazı uzmanlık alanlarında, bu tür özel kelimeler, konu alanına özgüdür. Diğer uzmanlık alanlarında kullanılan özel kelimelerin çoğu konu alanının dışında da kullanılır ve bu yüzden uzmanlık kelime dağarcığını bilmek bu uzmanlık alanının dışında dil kullanımına yardımcı olacaktır. Örneğin, İngilizce anatomi kelime dağarcığı, o konu alanına (*costal, cervix, cardiac*) özeldir. Çevresel konuların kelime dağarcığı (*green, pollution, waterways*) uzmanlık alanının dışında da insanların aşına olduğu kelimelerdir. Dil öğrenimi için, daha yaygın olarak kullanışlı kelime dağarcığı içeren bir konu seçmek, daha iyidir. Bu konular spor (Japoncada Sumo), güncel bir olay (ticaret görüşmeleri veya egemenlik tartışmaları), bir hobi (Tayca yemek pişirme) veya kültürel bir uygulama (Javacada wayang kulit) olabilir.

Etkinlik 8.1: Konu Günlükleri

Bir konu günlüğü, belli bir süre boyunca geniş bir kaynak yelpazesinden toplanan bilgilerin bir kayıdır. Örneğin, bir kişi tarafından seçilen konu belli bir kültürdeki evlilik adetleri ise, o zaman bilgiler o kültürün tarihi, mevcut adetleri ve insanların evliliğe karşı tutumları konularında toplanabilir. Bilgiler kitap, makale ve gazete haberleri yoluyla, haber yayınlarını dinleyerek evlilik törenlerini izleyerek ve insanlarla mülakat yaparak elde edilebilir. Bir konu günlüğünün temel amacı dil kullanımı ve dil öğrenimi için fırsatlar sağlamak olduğundan, bilgi toplama, analiz etme ve yazma veya bilgiyi sözlü olarak kaydetme birkaç ay veya yıl sürmelidir.

İdeal durumda, veriyi toplayan kişi konuyla ilgili diğer öğrencilere ve öğretmene düzenli olarak rapor vermelidir, böylece sözlü etkileşim ve karşılaşılacak dil özelliklerinin tekrarı için bir fırsat oluşur. Ancak, konu günlüğü sadece bireysel bir etkinlik de olabilir.

Dar bir konu alanına odaklanınca, konuyla ilgili dinleme ve okuma girdisinin kelime dağarcığı yükü, çeşitli konulara odaklanmakla karşılaştırıldığında büyük ölçüde azaltılır (en az %50). Ek olarak, konuyla ilgili bilgi temeli, girdi materyali ile uğraşmayı ve büyük miktarlarda anlaşılabilir girdi kazanmayı daha kolay hale getirerek, hızlı bir şekilde oluşturulur.

• Çok çalışın

Başka bir dili öğrenmek, çok öğrenmeyi (birkaç bin kelimenin yanı sıra dilin dilbilgisini) ve çok pratik yapmayı (en az yüzlerce saat) gerektirir. Görev zor olsa da, ısrarlı bir şekilde çalışmaya devam ettiğiniz sürece başarılabilir.

Yapılacak iş günlük ve haftalık hedeflere bölündüğünde, o kadar baş edilmez görünmeyecektir. Örneğin, Not 8.2, kelime dağarcığı boyutunu önemli bir biçimde arttırabilmek için okumaya ne kadar zaman harcanması gerektiğini göstermektedir. Bu miktarlarda okumanın dil bilgisi ve okuma becerisi üzerinde olumlu bir etkisi olacaktır.

Not 8.2: Ne kadar okumaya ihtiyacınız var?

Bilmeniz gereken kelimelerin çoğunu öğrenme şansını bulabilecek kadar okumak mümkün müdür? Tablo 8.5 her bir 1000 kelimelik kelime grubu seviyesinde en fazla miktarda kelimeyi öğrenme şansını bulmak amacıyla, o kelimelerle yeterli sayıda (yaklaşık 12) karşılaşmak için okunması gereken metin miktarı konusunda yaklaşık rakamlar vermektedir. O tablo dakikada 150 kelimelik makul bir okuma hızı olduğunu varsaymaktadır. Tablo 8.5 yalnızca haftalık zaman gereksinimlerini değil aynı zamanda günlük (haftanın 5 günü) zaman gereksinimlerini de belirtmektedir.

Tablo 8.5: İngilizcede en sık rastlanan dokuz 1.000 kelimelik kelime ailesinin her birini öğrenmek için gereken okuma girdisi ve zamanı

1000 kelime	Okunacak miktar	Dakikada 150 kelimelik bir okuma hızında haftalık (günlük) okuma için gereken zaman
2'inci 1,000	200,000 kelime	33 dakika (günde 7 dakika)
3'üncü 1,000	300,000 kelime	50 dakika (günde 10 dakika)
4'üncü 1,000	500,000 kelime	1 saat 23 dakika (günde 17 dakika)
5'inci 1,000	1,000,000 kelime	2 saat 47 dakika (günde 33 dakika)
6'ıncı 1,000	1,500,000 kelime	4 saat 10 dakika (günde 50 dakika)
7'inci 1,000	2,000,000 kelime	5 saat 33 dakika (günde 1 hour 7 dakika)
8'inci 1,000	2,500,000 kelime	6 saat 57 dakika (günde 1 saat 23 dakika)
9'uncu 1,000	3,000,000 kelime	8 saat 20 dakika (günde 1 saat 40 dakika)

Not: Haftalık rakam 40 haftaya, günlük oran haftada 5 güne dayanmaktadır.

Tablo 8.5, 4.ncü 1000 kelime seviyesinden itibaren, okuma miktarında gerekli olan artışın yılda 500.000 kelime olduğunu göstermektedir. 7. nci 1000 kelime seviyesinden itibaren, haftada beş gün günde bir saatten fazla bir süre, yılda da kırk hafta okumaya ayrılmalıdır. Bu çoktur, ancak girdi miktarının yalnızca okumayla geldiği varsayılmaktadır. Sözlü kaynakların kullanımı elbette mümkündür, ancak bunlar daha az yoğunlukta girdi sağlamaktadır. 10.000 kelimelik tipik bir filmi izlemek yaklaşık iki saat sürer (dakika başına yaklaşık 83 kelime veya dakikada 150 kelimelik bir okuma hızının yarısından sadece biraz fazlası). Bununla birlikte, haftada beş kere bir saat ile bir saat kırk dakika arasında okuma yapmak mümkündür.

Öğrenmeye zaman ve çaba harcamadan bir dil öğrenmenin sihirli bir yolu yoktur. Bununla birlikte, bu zaman ve çaba, bir dilin nasıl öğrenileceği konusunda bilgiyle yönlendirilirse ve dili öğrenmek ve kullanmak için çalışmaya devam ederseniz, mutlaka başarılı olursunuz ve başka bir dili konuşmanın heyecanını yaşarsınız.

Referanslar

- Nation, P. (2013a). *What should every ESL Teacher Know?* Seoul: Compass Publishing.
(Available free at www.compasspub.co/ESLTK)
- Nation, P. (2013b). *What should every EFL Teacher Know?* Seoul: Compass Publishing.
- Nation, P. & Crabbe, D. (1991). A survival language learning syllabus for foreign travel. *System*, 19(3), 191-201.
- Nation, I. S. P., & Yamamoto, A. (2012). Applying the four strands to language learning. *International Journal of Innovation in English Language Teaching and Research*, 1(2), 167-181.
- Pimsleur, P. (1980). *How to Learn a Foreign Language*. Boston: Heinle and Heinle.